

HANDLINGSPLAN FÖR EKOSYSTEMTJÄNSTER ÖSTRA ESLÖV

Grönstrukturplanering och gestaltungsprinciper

2024-06-03

GAIAARK

Trolsjökväll Foto: Susanne Hultman

BESTÄLLARE: Eslövs kommun

BESTÄLLARGRUPP:

Partik Larsson, Projektledare stadsutveckling Östra Eslöv, Eslövs kommun
Moa Åhnberg , Planarkitekt, Eslövs kommun
Annika Söderman, kommunekolog, Eslövs kommun
Robin Dingwell, Projektledare exploatering östra Eslöv, Eslövs kommun

ARBETSGRUPP:

Ulrika Stenkula, uppdragsansvarig, arkitekt/ ekosystemtjänster, Gaia arkitektur
Hanna Ahlström Isacson, landskapsarkitekt/ ekosystemtjänster, Urbio
Martin Mehlin, samhällsplanerare, GIS Gaia arkitektur
Sigrun Borgen, arkitekt/ illustrationer, Gaia arkitektur

SPECIALIST:

Felicia Sjösten Harlin, ekolog White

Foton kommer från Eslövs kommuns mediaflowportal
Framsida: Stadsparken Eslöv Foto: Carin Svensson Krüger

Fotograf anges vid respektive bild.

2024-06-03

INNEHÅLL

Sammanfattning	4		
KAPITEL 1: BAKGRUND OCH METOD	6	KAPITEL 3: GRÖNSTRUKTUR GESTALTNINGSPRINCIPER	68
Inledning	7	Grönstruktur, förslag sammanfattning	70
Områdesbeskrivning	8	Gestaltungsprinciper innehåll	72
Ekosystemtjänster	14	Del A. stråk och platsbildningar	74
Metod	18	<i>Stråk</i>	74
KAPITEL 2: EKOSYSTEMTJÄNSTKARTERING -OCH ANALYS	22	<i>Platsbildningar</i>	79
Avgränsningar	25	Del B. delområden	88
Ekosystemtjänstanalys	26	<i>Delområde Järnvägsstaden</i>	88
<i>Stödjande tjänster</i>	30	<i>Delområde Bruksstaden</i>	91
<i>Reglerande tjänster</i>	36	<i>Delområde Berga</i>	94
<i>Försörjande tjänster</i>	52	<i>Delområde Berga Trädgårdsstad</i>	95
<i>Kulturella tjänster</i>	54	<i>Delområde Idrottsparken</i>	98
Prioritering och motivering	66	3-30-300	102
		Grönytefaktor	104
		Referenser	106
		Bilaga 1	108

SAMMANFATTNING

Östra Eslöv ska gå från ett område dominerat av industri och brist på grönska till en blandstad med ca 2500 nya bostäder och kvalitativ mångfunktionell grönska under de kommande åren. För att skapa goda och robusta livsmiljöer är det viktigt att skapa utrymme och förutsättningar för en kvalitativ grönblå struktur tidigt i processen.

Denna Handlingsplan för ekosystemtjänster (EST) i Östra Eslöv innehåller en kartläggning med tillhörande analys av ekosystemtjänster samt förslag på grönstruktur för hela området. Handlingsplanen innefattar dessutom en fördjupning för vart och ett av de fem delområdena som pekats ut i den Fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Östra Eslöv (Eslövs kommun 2022). I ekosystemtjänstanalysen som inbegriper ett 180 hektar stort område i de östra delarna av Eslöv, beläget mellan Södra stambanan och Östra vägen, identifieras var olika värden för ekosystemtjänster finns.

De högsta värdena återfinns i de norra delarna av området, där skogsstrukturer, öppna områden och jordbruksmark skapar värden för de olika ekosystemtjänstgrupperna; stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster. Låga värden finns generellt i de hårdgjorda ytorna runt om i Östra Eslöv. EST-analysen ligger till grund för förslaget på grönstruktur och gestaltungsprinciperna.

I identifierade bristområden är det särskilt viktigt att värna den närliggande grönstrukturen och utveckla ny grönstruktur.

De generella och områdesspecifika gestaltungsprinciperna föreslås skapa en sammanhängande väv med flera naturlösningar, stråk och platsbildningar för att stärka och utveckla områdets grönstruktur, motståndskraft och attraktivitet. Handlingsplanen och dessa gestaltungsprinciper kommer ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete både på allmän platsmark och kvartersmark.

Kommunen undersöker förutsättningarna att nå 30% krontäckning i området. Idag är den siffran ca 10%. Med de föreslagna tilläggen nås ca 20%. Det blir tydligt att all grönblå struktur som kan tillskapas blir värdefull för att skapa en god livsmiljö under alla årstider och vid alla typer av väderlek. Kvalitativ grönska ger ett gott lokalklimat och rika upplevelsevärden året runt.

Intentionen är att alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde. Det blir också ett tydligt riktmärke gällande etablering av nya parker och större grönområden för utevistelse i området. Ambitionen med fördelning av grönblå strukturer i förslaget har varit att uppnå denna riktlinje och vid ett överslag kan befintliga bostäder ha och nyskapade bostäder få mindre än 300 meter till en park. Det behöver dock följas upp under fortsatt planering.

Kvalitativa grönområden är viktiga för rekreation och gemensamma upplevelser. Eslövs kommuns bildbank

KAPITEL 1

BAKGRUND OCH METOD

INLEDNING

I takt med att städerna växer och utvecklas står vi inför utmaningen att balansera urban expansion med bevarandet av våra livsviktiga ekosystem. Denna handlingsplan för Östra Eslöv är en ambitiös strävan att integrera ekosystemtjänster i hjärtat av stadsutvecklingen, där vi särskilt fokuserar på att väva samman gröna och blå strukturer i stadsmiljön.

På uppdrag av Eslövs kommun har denna handlingsplan för ekosystemtjänster i Östra Eslöv tagits fram. Som en del av den pågående stadssomvandlingen i området har handlingsplanen utformats för att säkerställa att vitala ekologiska funktioner och värden påverkar områdets fortsatta utveckling.

Planen riktar sig primärt till byggherrar och exploatörer, men även till kommunala tjänstepersoner och allmänheten, för att sprida kunskap och vägledning i skapandet av hållbara, mångfunktionella och livskraftiga stadsmiljöer. Med utgångspunkt i C/O City-metoden erbjuder denna rapport en strukturerad genomgång av ekosystemtjänster samtidigt som den lyfter fram behovet av att integrera dessa tjänster i all stadsplanering och byggande.

UPPDRAGET

Uppdraget avser framtagande av en Handlingsplan för ekosystemtjänster i Östra Eslöv i form av en övergripande grönbå strukturplan med tillhörande gestaltningsprinciper, samt område-specifika gestaltningsprinciper för vart och ett av de fem delområdena i Östra Eslöv. Uppdraget inbegriper en geografisk kartläggning och tillhörande analys av 15 ekosystemtjänster. Genom

att tydliggöra vilka ekosystemtjänster som finns i olika delar av planområdet utreds vad som behöver skyddas, stärkas och skapas. Handlingsplanen kommer därmed fungera som ett stöd i kommunens framtida arbete och som ett underlag för avvägningar gällande andra intressen.

LÄSANVISNING/DISPOSITION

Rapporten börjar med en beskrivning av ekosystemtjänster som bidrar till människans välfärd och livskvalitet. Den fortsätter med en översikt av Östra Eslöv och metoden för att kartlägga och analysera områdets ekosystemtjänster. Efter detta presenteras en kartering av 15 ekosystemtjänster i området, vilken är avsedd att stödja framtida planering och beslutsfattande genom att fokusera på bevarande och stärkande av dessa tjänster. Analysen ligger till grund för ett "Förslag till grönbå struktur" som inkluderar en övergripande karta över föreslagna grönbå strukturer och lägger grunden för gestaltningsprinciper. Dessa principer vägleder bevarandet och förstärkandet av ekologiska funktioner i Östra Eslöv, på såväl generell som specifik nivå för olika delområden.

Denna handlingsplan säkerställer en hållbar utveckling för Östra Eslöv, där ekosystemtjänster och biologisk mångfald prioriteras för att skapa en resilient och attraktiv stadsdel för framtida generationer.

Grönblå strukturer

Grönstruktur, ett begrepp som omfattar all icke-hårdgjord mark från naturliga landskap till anlagda parker och privata trädgårdar, spelar en central roll i vår planering (McPhearson m.fl. 2017). Denna väv av gröna stråk och områden fungerar inte bara som rekreativa ytor för människor utan också som spridningskorridorer för djur och växter, bidragande till både biologisk mångfald och stadens klimatesiliens. En välfungerande grönbå struktur är essentiell för att upprätthålla och förbättra livskvaliteten i stadsmiljöer (Haase m.fl. 2014).

Precis som grönbå struktur spelar blåa strukturer en kritisk roll i urban ekologi och för människors välbefinnande. Blåstruktur refererar till de olika vattenrelaterade elementen i landskapet, såsom floder, sjöar, bäckar, våtmarker, dagvattenanläggningar och konstgjorda vattenspeglar. Dessa blå element bidrar inte bara till stadens estetik och rekreation utan är också avgörande för biologisk mångfald, klimatanpassning och hanteringen av regn- och ytvatten. I ett stadsplaneringsperspektiv är integrationen av blåstruktur en viktig del i att skapa hållbara och motståndskraftiga urbana landskap. Genom att medvetet inkludera och utveckla blåstruktur, kan städer effektivt hantera utmaningar såsom översvämningar och värmeöar, samtidigt som de tillhandahåller vitala habitat för akvatiska och terrestra arter (Haase 2017).

OMRÅDESBESKRIVNING

Eslöv

Eslöv, en stad som växt fram ur järnvägens expansion 1858, utgör ett samtida exempel på hur industrialiseringens expansiva ideal och den tidens många infrastrukturprojekt har format en stads utveckling och identitet. Utformad efter den statliga idealstadsplanen för järnvägssamhällen, har Eslöv utvecklats med en distinkt uppdelning mellan den västra och den östra delen – den förra mer inriktad på bostäder och handel och den senare på industri. Denna strukturella dynamik är fortfarande tydlig över ett sekel senare och bidrar till stadens unika karaktär.

Människor har levt i det område som idag utgör Eslövs kommun sedan äldre stenålder. Men det var först efter att den senaste inlandsisen började sin retrett för 10 000 år sedan som människor blev mer bofasta och den första bondekulturen utvecklades. Under yngre järnålder och äldre medeltid växte sedan det byalandskap fram som blev utmärkande för området ända fram till 1800-talets skiften. Mellan 1803 och 1860 skiftades i stort sett hela det område som idag är Eslövs kommun. I skiftesreformens kölvatten utdikades också stora arealer våtmarker för att kunna odlas. Industrialiseringen och urbanisering i Sverige tog fart under denna period. I takt med att stambanan nådde fram till Eslöv växte samhället snabbt från att ha varit en bondby om 15 gårdar till ett viktigt handels- och jordbrukscentrum. Eslöv blev 1875 köping och 1911 tillskansades stadsrättigheter. Idag bor det drygt 20 000 personer i tätorten.

Eslövs arkitektoniska landskap är rikt, med byggnader från det tidiga 1900-talet som speglar övergången till ett modernt samhälle. Här finns allt från skolor och frikyrkor till järnvägsstationer och bankhus, alla manifesterade i stadens rika tegelarkitektur. Erik Bülow-Hübes första stadsplan, fastställd 1917, tillsammans med villabebyggelsen väster om järnvägen, bär spår av trädgårdsstadsidealet som var vägledande för planeringen av skånska stations- och industriorter under den perioden. Eslövs fortsatta expansion under rekordåren på 1950-talet,

stimulerad av industriellt uppsving och inflyttning, har präglat staden med "årsringar" som visar olika arkitektur- och stadsplaneideal. Byggnader som Medborgarhuset understryker stadens storstadsambitioner, medan den spatio- sa utbyggnaden av småhusområden återspeglar en era av ökad privatbilism.

Eslöv är i stora drag helt omringat av åkermark. Bortsett från några få utkastade skogsytor finns strax öster om tätorten det större skogsbeklädda området "Snärjet".

Östra Eslöv

Östra Eslöv, historiskt sett ett utpräglat verksamhetsområde för industri. Närmast järnvägen finns dock stadens äldsta bebyggelse samt ett större bostadsområde med tydliga spår från trädgårdsstadens ideal. Stora delar av Östra Eslöv står nu inför en transformation mot att omfatta en mer diversifierad stadsbild med både bostäder och service. Denna del av staden, tydligt formad av sin järnvägshistoria och industriella arv, är nu föremål för strategiska utvecklingsplaner som syftar till att integrera mer bostadsbebyggelse och rekreativa ytor, samtidigt som man bevarar och förstärker dess unika karaktär.

Planer på att utveckla ny bostadsbebyggelse kompletteras med en ambition att utveckla och integrera grönblå strukturer, vilket är avgörande för att skapa resilienta stadsmiljöer. Detta innebär en förstärkning av stadens ekosystemtjänster genom att förbättra befintliga samt anlägga nya parker och grönområden, där Mötesparken (se grönstrukturplanen) utgör ett centralt exempel på hur rekreation och ekologi kan samverka.

Det aktuella planområdet är cirka 180 ha och ligger i östra Eslöv mellan Södra stambanan och Östra vägen (väg 17/113). I norr avgränsas området strax norr om Pärlegatan och av Harjagersvägen, i söder av Trehäradsvägen. Det finns idag cirka 2 100 boende inom planområdet.

Ortofoto från Lantmäteriet 2022

Fem delområden

I den Fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Östra Eslöv pekas särskilt fem olika utvecklingsområden inom planområdet ut. Varje område - Järnvägsstaden, Bruksstaden, Berga, Berga trädgårdsstad och Idrottsparken - är föremål för planerad utveckling, var och en med sin distinkta karaktär

Järnvägsstaden i Östra Eslöv ligger precis öster om järnvägen och i direkt anslutning till Eslövs station. Området vittnar om en rik historia med byggnader som Lagerhuset och Spritfabriken. I mitten av området finns befintlig småhusbebyggelse. I framtiden föreslås ny, hög bebyggelse som agerar som en bullerbarriär mot järnvägen och förbättrar ljusmiljön för bostäderna. Idag återfinns ett mindre skogsområde med tätbevuxna bestånd i stadsdelens södra del. *För grönstrukturförslag se s 88.*

Bruksstaden, som ligger norr om Östergatan i Eslöv, domineras idag av hårdgjorda ytor med olika industriella verksamheter. Området planeras utvecklas till ett levande bostadsområde med en tät och hög bebyggelse. En viktig tillgång i området är den befintliga äppellunden i den norra delen, ett grönt arv som bidrar till områdets karaktär och biologiska mångfald. *För grönstrukturförslag se s 91.*

På **Berga**, ett flerbostadsområde byggt under 1960-talet i de centrala delarna av östra Eslöv, bor ca 1000 personer (2022). Mellan lägenhetslängorna finns gröna lummiga gårdar med flera äldre träd. Utvecklingsplanerna för Berga är påbörjade och närmast Ringsjövägen planeras en förtätning av området genom tillägg av två högre punkthus. I samband med den pågående exploateringen ska de gröna ytorna kvalitetsförbättrats, och därigenom öka områdets attraktivitet och rekreativa värde. *För grönstrukturförslag se s 94.*

Berga trädgårdsstad utgörs idag av ett större sammanhängande lummigt skogsområde samt ängs- och åkermark. I området, som ligger i den norra delen av Östra Eslöv mellan väg 113 och Harjagersvägen, finns också flera trädgångar, naturligt förekommande öppna diken och två mägergravar vilka alla utgör viktiga biotoper inom utvecklingsområdet. Stora delar av Berga trädgårdsstad är rikt på biologisk mångfald och används av många för rekreation. Området är också en central del i utvecklingsplanerna för tätorten. *För grönstrukturförslag se s 95.*

Idrottsparken, centralt belägen i östra Eslöv, utgör en viktig samlingspunkt för staden med sin kombination av skolor, förskolor och idrottsanläggningar. I områdets södra delar ligger en nyanlagd parkstruktur intill Berga IP, medan de norra delarna idag erbjuder ett större vidsträckt gräsområde för skolans utomhusaktiviteter, såsom fotboll. *För grönstrukturförslag se s 98.*

Ortofoto från Lantmäteriet 2022

Befintliga parker och grönområden

Västra Eslöv är värförsett med parker och grönområden av olika karaktär och storlek. I utvecklingen av Östra Eslöv blir det viktigt att fortsätta den goda traditionen och skapa nya kvalitativa grönbå rum av olika slag.

Stadsparken i Eslöv invigdes första gången för cirka 100 år sedan, och restaurerades 2023.

Trollsjöområdet är ett stort parkområde runt Trollsjön som för många är en oas i Eslöv. Här finns lekplats, grillplats, bänkar och bord för att fika, discgolfbana och café under sommarmånaderna.

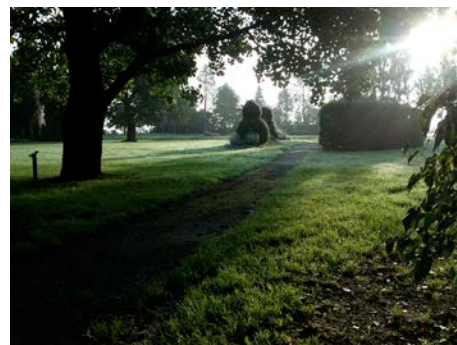
I Trollsjöområdet arrangeras många event, studenten firas, du kan fika, leka, strosa, åka skridskor på vintern och spela discgolf. Trollsjöparken består av tre delar; Sahlins park i nordväst, Ekenäs i nordost och Skytteskogen i söder.

Området kring **Husarängen** och Karlsrobadet ska utvecklas till ett aktivt rekreationsområde för idrott, lek och motion för alla.

Eslövs allmänning eller **Fäladen**, är ett naturskyddsområde som ligger i centrala Eslöv. Här finns promenadlingor, bänkar och en grillplats. Allmänningen som är ett av Sveriges äldsta naturreservat är ett populärt område centralt i Eslöv. I den gamla lövskogen finns promenadlingor, bänkar och grillplats. På vårkanten är hela området alldeles vitt av vitsippor.

Abullahagen, beläget i den sydöstra utkanten av Eslöv, representerar ett område av stor ekologisk och kulturell betydelse. Omringat av industri och åkermark, är detta Natura 2000- område känt för sin betesmark och har blivit en viktig plats för naturundervisning samt en uppskattad destination för lokalbefolkningen. Dess närhet till staden bidrar till dess tillgänglighet och popularitet (Länsstyrelsen Skåne 2017).

Skogsområdet **Snärjet** ligger strax öster om projektområdet. Det är en populär plats för promenader och rekreation. Detta område, en gång ett beteslandskap, genomgick en transformation till skogsplantering under senare delen av 1800-talet. Här finns äldre skogsområden som är rika på grova träd med håligheter och en riklig förekomst av död ved, vilket utgör viktiga habitat för vedlevande insekter, fåglar och fladdermöss.

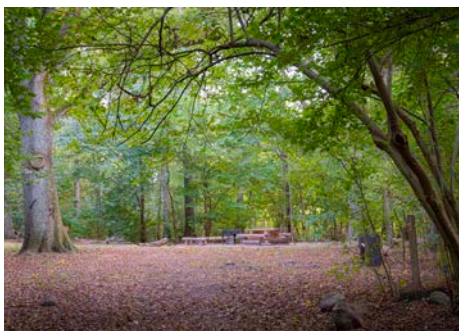
Stadsparken,
Foto: Carin Svensson Kruger

Trollsjöområdet,
Foto: Susanne Hultman

Husarängen Foto: Henrik Pässler

Eslövs Allmänning,
Foto: Susanne Hultman

Abullahagen,
Foto: Susanne Hultman

Ridning, Snärjet,
Foto: Susanne Hultman

Grönområden i västra och östra Eslöv samt Abullahagen och Snärjet

EKOSystemTJÄNSTER

Vad är ekosystemtjänster?

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet, enligt Naturvårdsverkets definition (Naturvårdsverket u.ä.). Vi människor är helt beroende av fungerande ekosystemtjänster och de tjänster dessa erbjuder för vår existens, både direkt eller som insatsvaror i produktionen av andra varor och tjänster. Hur vi använder mark och vatten, planerar och bygger avgör om vi kan bevara och utveckla ekosystemens kapacitet att leverera ekosystemtjänster nu och i framtiden.

Begreppet ekosystemtjänster introducerades under 1970-talet och har fått allt större erkännande under de senaste decennierna och sedan 1990-talet har begreppet använts mer frekvent. Förståelsen kring att naturliga system är vitala för mänsklig fortlevnad och välfärd är dock mycket äldre. Redan på 400-talet f.Kr dokumenterade Platon sambandet mellan avskogning och försämrade vattenförsörjning (Daily 1997).

Ekosystemtjänsterna är beroende av varandra. Därför behövs ekosystem som är robusta och resilienta. Det uppnås genom en stor variationsrikedom i form av landskap med olika typer av livsmiljöer och arter. Genom att skapa fungerande grönbå infrastruktur förbättras förutsättningarna för robusta ekosystem som kan ge många ekosystemtjänster. Det är lika relevant i bebyggd miljö som i det omgivande landskapet.

EKOSystemTJÄNSTER ÄR INDELADE I FYRA OLIKA TYPER UTIFRÅN VILKEN FUNKTION DE HAR:

Stödjande ekosystemtjänster utgörs av ekosystemens grundläggande funktioner, t ex naturliga kretslopp. Dessa är förutsättningen för att övriga ekosystemtjänster ska fungera.

Reglerande ekosystemtjänster handlar om ekosystemens förmåga till exempelvis luft- och vattenrening, vattenreglering och pollinering.

Försörjande ekosystemtjänster innebär de produkter ekosystemen tillhandahåller, t ex mat, dricksvatten, råvaror och bioenergi.

Kulturella ekosystemtjänster innefattar de naturmiljöer som ekosystemen tillhandahåller för människans hälsa och välbefinnande, t ex miljöer för friluftsliv, rekreation och pedagogik.

På nästa sida presenteras de 22 ekosystemtjänsterna med tillhörande ikoner som Boverket har tagit fram tillsammans med Naturvårdsverket och C/O City 2019. Ikonerna finns på Boverkets webbplats tillsammans med mer material om ekosystemtjänster. Detta material är fritt för alla att ladda hem och använda för att illustrera värden och funktioner i stadens parker, natur och omland som vi människor är helt beroende av.

1.1 BIOLOGISK MÅNGFALD

1.2 EKOLOGISKT SAMSPEL

1.3 LIVSMILJÖER

1.4 NATURLIGA KRETSLOPP

1.5 JORDMÅNSBILDNINGEN

2.1 REGLERING AV LOKALKLIMAT

2.2 EROSIONSSKYDD

2.3 SKYDD MOT EXTREMVÄDER

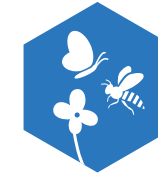
2.4 LUFTRENING

2.5 REGLERING AV BULLER

2.6 RENING OCH REGLERING AV VATTEN

2.7 POLLINERING

2.8 REGLERING AV SKADEDJUR OCH VÄXTER

3.1 MATFÖRSÖRJNING

3.2 VATTENFÖRSÖRJNING

3.3 RÅVAROR

3.4 ENERGI

4.1 FYSISK HÄLSA

4.2 MENTALT VÄLBEFINNADE

4.3 KUNSKAP OCH INSPIRATION

4.4 SOCIAL INTERAKTION

4.5 KULTURARV OCH IDENTITET

Om målet är att skapa en plats som lockar till vistelse och bidrar med ekosystemtjänsten "Mentalt välbefinnande" i staden är det många ekosystemtjänster som tillsammans bygger upp förutsättningar för detta. De stödjande tjänsterna är basen för alla andra.

Här har ekosystemtjänsten "Livsmiljöer" fallit bort ur kedjan, dvs livsmiljöer för grönstruktur och biologisk mångfald saknas.

Om vi skapar städer utan livsmiljöer för växt- och djurarter försvinner förutsättningarna för andra ekosystemtjänster.

Allt hänger ihop

I naturens ekosystem hänger allt ihop. Jordens organismer frigör näringsämnen och skapar förutsättningar för att djur, växter och människor ska leva och må bra. Städers och samhällens parker och grönområden tar hand om dagvatten från gator och hus. När du promenerar i parken så tar du också del av naturens tjänster. Grönskans blad renar luften och dämpar ljud från städer och trafik (Wratten 2013). Träden ger skugga och svalka. Upplevelsen av grönska sänker våra stressnivåer och höjer kvaliteterna i våra städer och samhällen (Tzoulas m. fl. 2013). Men vad händer om en funktion

i ett ekosystem rubbas? Om parken bebyggs och försvinner? Faktum är att det påverkar hela systemet. Ekosystemen är fulla av ömsesidiga beroenden och interaktioner. Försvinner parken så förlorar vi mer än skuggan och fågelsången (Kahrić m. fl. 2022).

Ett lövträd kan ta hand om flera hundra liter vatten om dagen. En gammal ek kan vara hem för 1200 arter och om den skulle försvinna så sätts mängder av ekologiska funktioner ur spel. Detta skulle in sin tur med stor sannolikhet leda till stora ekologiska, sociala och ekonomiska kostnader (OECD 2019).

Ekosystemtjänster i planering

De globala hållbarhetsmålen som preciseras i Agenda 2030 innefattar 17 mål och ett antal delmål. Som exempel lyfts i delmål 15.9 *”Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper”*. Detta har implementerats i det svenska miljömålssystemet, där flera etappmål beslutade av regeringen som handlar om ekosystemtjänster återfinns. Till exempel framhålls att *”en majoritet av kommunerna senast år 2025 ska ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter”*.

För att uppnå en ändamålsenlig och hållbar mark- och vattenanvändning behöver rumsliga förutsättningar skapas i planeringen, för fungerande ekosystem och därmed ekosystemtjänster.

Begreppet ekosystemtjänster finns inte med i Plan och bygglagen (PBL) eller i miljöbalken (MB). Däremot omfattar flera av de allmänna intressena enligt 2 kap. PBL viktiga förutsättningar för ekosystemtjänster som kommunen ska ta hänsyn till i planeringen. Det är därmed viktigt att i samhällsbyggnadsprocessen ta hänsyn till de ytor som behövs för de ekologiska funktionerna. Till synes triviala grönstrukturer kan ge stora nyttor i form av ekosystemtjänster på lokal nivå. Sociala och ekonomiska värden som leveras av ekosystemtjänster behöver beaktas i avvägningar. Idag kan beslut fattas utan att värdet av ekosystemtjänster beaktas. Genom att synliggöra och värdera ekosystemtjänsterna kan de tillvaratas och utvecklas.

Att strategiskt inkludera ekosystemtjänster i planeringen kan bidra till flera ekonomiska fördelar. Grönstrukturer bidrar med bland annat naturlig och ekonomiskt fördelaktig dagvattenhantering och luftrening. Ekosystemtjänster kan därtill fungera som ett centralt verktyg för att förbereda samhället på förväntade klimatförändringar med höga ekonomiska kostnader som följd (OECD 2019).

Att integrera ekosystemtjänster vid exploatering

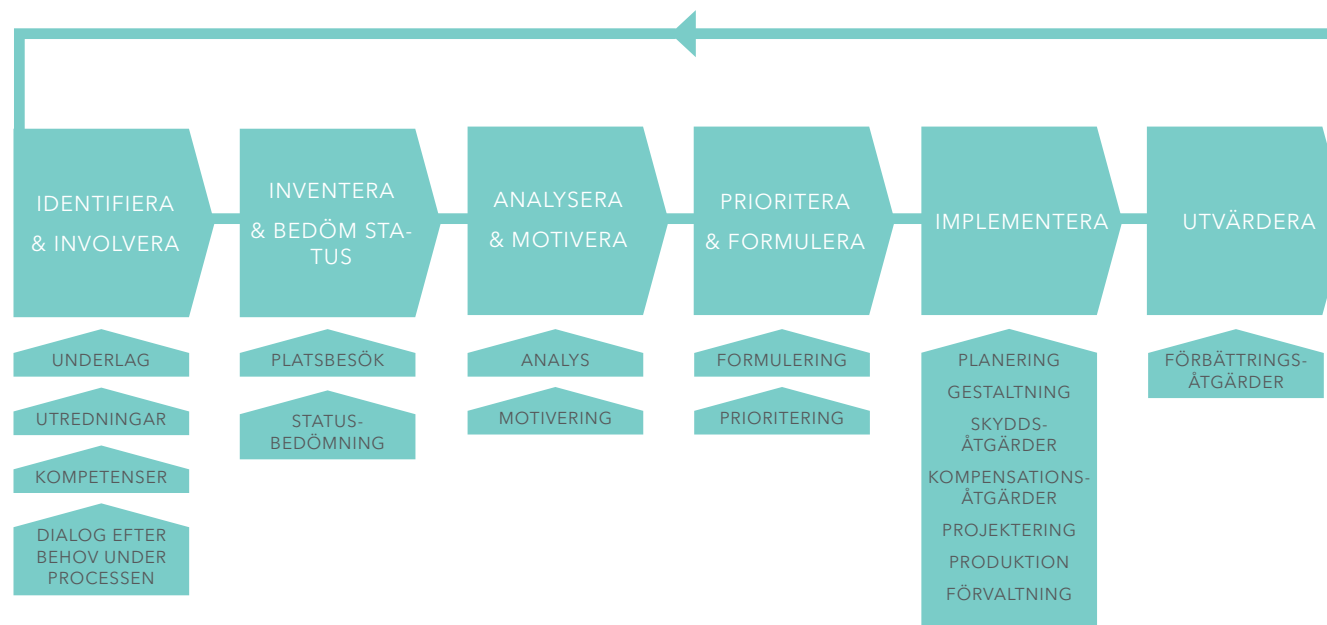
Framtagandet av handlingsplaner för planering av grönbå strukturer i en urban kontext bidrar till arbetet med att säkerställa en långsiktig integrering och förvaltning av ekosystemtjänster i den byggda miljön. Detta skapar i sin tur robusta och resilienta samhällen.

Vid exploatering krävs en holistisk syn på planering där både biologisk mångfald och människors välbefinnande tas i beaktande. Det innebär att man aktivt arbetar för att bevara, återställa, skapa och sköta nya naturliga och seminaturliga miljöer inom ramen för ett utvecklingsprojekt. Detta kan inkludera åtgärder som att skapa våtmarker eller öppna diken för dagvattenhantering och integrera parkområden som främjar rekreation och social interaktion samt anlägga gröna tak och väggar. En sådan strategi bidrar inte bara till en mer hållbar urban utveckling utan stärker också stadsmiljöns motståndskraft mot klimatförändringar och andra miljöutmaningar.

METOD

Metoden som använts har utvecklats under flera år med start i *Ekosystemtjänster i stadsplanering- en vägledning* (Keane m.fl. 2014). Denna metod har fördjupats i WEST (White 2019) och utvecklats vidare efter erfarenhet från genomförda projekt, till den metod som presenteras i *Ekosystemtjänster i stadsplanering- en vägledning 2.0* (Stenkula m.fl. 2022).

Det är den senare metod som har använts i Östra Eslöv, med vissa modifikationer.

Naturområdet i norra delen

Från vällen söderut mot Berga

Appellunden

IDENTIFIERA OCH INVOLVERA

Befintligt underlag som arbetet baserats på:

- Fördjupade översiktsplanen för Östra Eslöv (2022)
- Översiktsplan Eslöv 2035 (2018)
- Naturvärdesinventering Östra Eslöv (2023)
- Åtgärdsskiss- klimatanpassningsförslag skyfall-värme för Östra Eslöv tätort
- Skyfallsutredning med utvärdering av översvämningsåtgärder för Eslövs tätort
- Kulturmiljöprogram,
- Grönplan (pågående)
- flera olika GIS-lager (se nästa sida)

Gruppen på Eslövs kommun innehåller **kompetenserna** plan, ekologi samt trafik. I utförande team representeras kompetenserna landskapsarkitektur, GIS, ekosystemtjänster, ekologi, stadsplanering.

Dialog och samverkan: Projektet har drivits i samverkan med kommunen för att säkerställa involvering av olika kompetenser och experter.

INVENTERA OCH BEDÖM STATUS

Platsbesök genomfördes november 2023

Kartering med GIS är genomförd se kapitel 2.

ANALYSERA OCH MOTIVERA

Ekosystemtjänstanalys framtagen inklusive motiveringar.

- **Värdering** Vid karteringen har en rasterbaserade semikvantitativ modell använts för att värdera förekomsten av olika ekosystemtjänster.

PRIORITERA OCH FORMULERA

En **prioritering** av fem tjänster för hela området är gjord se s 66.

Gestaltungsprinciper, dels generella, dels områdesspecifika är formulerade och illustrerade med skisser och foton.

IMPLEMENTERA

Handlingsplanen för ekosystemtjänster i Östra Eslöv ligger till grund för den fortsatta utvecklingen och implementeringen. Den består av:

- Grönblå strukturplan
- Gestaltungsprinciper

Detta dokument kommuniceras med kommande byggherrar samt tjänstepersoner på kommunen.

PROCESS EFTER DENNA HANDLINGSPLAN

FORTSATT IMPLEMENTERING

Gestaltning:

Gestaltungsprinciperna implemteras genom gestaltning av mångfunktionella naturbaserade lösningar som främjar flera ekosystemtjänster för att stärka ekosystemtjänsterna t.ex. i:

- programhandlingar, markanvisningar, detaljplaner, exploateringsavtal etc

Skyddsåtgärder: Ev skyddsåtgärder av bevarandevärda ekosystemtjänster tas vidare av kommunen.

Kompensationsåtgärder: Ekosystemtjänster som försvinner vid exploatering implementeras som kompensations-åtgärder t.ex i styrande dokument, miljökonsekvens-beskrivningar (MKB), tillståndsprövning/dispenser, detaljplaner, bygglov och avtal.

Projektering: Ekosystemtjänster implementeras t.ex. i förfrågnings-underlag (FU) och bygghandlingar (BH). GYF: kan vara vägledande.

Byggnation: Ekosystemtjänster implementeras i genomförandeplaner mm. GYF efterföljs.

Förvaltning:

För att uppnå bra resultat långsiktigt behöver tydliga förvaltningsrutiner etableras. t.ex. genom skötselplaner.

Metod ekosystemtjänst-kartering

Ekosystemtjänstkartering med tillhörande analys har identifierat vilka ekosystemtjänster som finns i Östra Eslöv idag.

Det inledande inventeringsskedet bestod av inarbetning och inhämtning av befintligt underlag, en fältinventering samt en kontinuerlig dialog med kommunala nyckelpersoner. Karteringen bygger på vilken typ och kvalitet på GIS-data som finns tillgänglig, varför de olika kartorna kan ha olika detaljeringsnivå.

I analysfasen gjordes en översiktlig bedömning av de olika ekosystemtjänsterna och dess betydelse för området.

Ekosystemtjänstkarteringen ligger till grund för förslag till grönstruktur.

Vid karteringen har en rasterbaserade semikvantitativ modell använts för att värdera förekomsten av olika ekosystemtjänster. Denna typ av modell kallas för multikriterieanalys och innebär att olika värden redovisas via en poängsättning som synliggör geografiska förutsättningar för respektive tjänst. Varje tjänst ges ett värde från 1-3 där 1 utgör visst värde, 2 utgör värde och 3 utgör högt värde. Denna poängsättning ligger till grund för att påvisa kapaciteten för respektive ekosystemtjänst. Varje ekosystemtjänstgrupp samt en sammanlagd karta redovisas enligt samma modell. Bedömningsunderlaget och innehållet för var och en av ekosystemtjänsterna presenteras på respektive uppslag. Verktaget "Cell-statistics" har använts för att värdera det geografiska området. Genom att omvandla underlaget till rasterformat delas kommunen upp i ett rutnät om 1x1 meter. "Cell-statistics" lägger samman värderingen (poängsättningen) för var och en av de olika underlagen för vardera ekosystemtjänst i varje ruta. Detta resulterar i att varje 1x1 meter ruta i kommunen får en viss poäng baserat på förutsättningar för olika ekosystemtjänster.

Data/GIS-material

GIS-underlaget för karteringen har hämtats från flera olika aktörer och databaser. Dessa innefattar: Eslövs kommun, Boverket, Jordbruksverket, Länsstyrelserna, Statistiska centralbyrån (SCB), Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Europeiska unionen (EU), Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Skogsstyrelsen, samt Havs och vattenmyndigheten. En heltäckande lista över vilket datamaterial som används och från vilken aktörer varje datakälla är hämtad preciseras i slutet av aktuell rapport.

På grund av varierad kvalitet och skala på GIS-data och underlag finns viss osäkerhet i analysen. Det innebär att kartorna i rapporten speglar den data som funnits tillgänglig och som legat till grund för att generera kartorna. Karteringen bedöms emellertid innehålla de viktigaste strukturerna för varje ekosystemtjänst.

Till varje kartering finns tillhörande GIS-material. Materialet har levererats till Eslövs kommun i separata shapefiler (i vektor- och rasterformat) för varje ekosystemtjänst. Kartorna skapades genom överlagringsanalyser och består av många överlappande lager. Då många av lagren (shapefilerna) överlappar ska materialet i första hand användas som ett komplement till aktuell rapport och andra underlag. Varje shapefil har poängsatts vilket gör det möjligt att spåra varför ett område ges ett visst värde för en viss ekosystemtjänst eller grupp.

En heltäckande lista över vilket datamaterial som används och från vilken aktörer varje datakälla är hämtad preciseras i extern bilaga (Bilaga: Motivering av värdering samt datakällor).

Metod grönstruktur och gestaltungsprinciper

En kommunövergripande grönplan är under framtagande i Eslövs kommun. Inför utvecklingen av Östra Eslöv har en grönstrukturplan med tillhörande gestaltungsprinciper tagits fram för Östra Eslöv.

Den grönblå strukturplanen togs fram utifrån underlag från FÖP och framtagen ekosystemtjänstkartering- och analys över östra Eslöv. Sammanlagda underlag visade förutsättningar och behov för utveckling av grönblå strukturer. Dessa skissades upp i workshopsverktyget Mural inför gemensamma workshops och arbetsmöten i arbetsgruppen (Urbio + Gaia och stämde av med kommunen) och överfördes sedan till GIS där fortsatta justeringar bearbetades genom arbetsmöten i arbetsgruppen.

Gestaltungsprinciper av mångfunktionella, naturbaserade lösningar togs fram utifrån underlag från FÖP och framtagen ekosystemtjänstkartering- och analys över östra Eslöv. Principerna bearbetades under gemensamma arbetsmöten i arbetsgruppen.

Invasiva arter

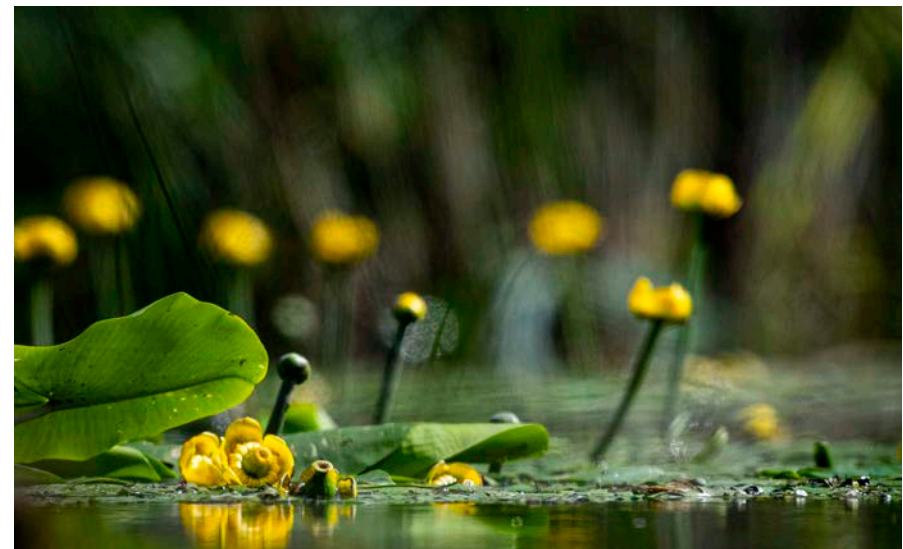
När man rör om ytor både i miljöer där invasiva arter i dagsläget finns och i nya ytor som ska få växa fram spontant så riskerar man att skapa grogrund för invasiva arter. Att etablera äng är bra (med arter som riktar in sig på det lokala ekosystemet) som man sår in och så att man inte tillåter invasiva arter att ta plats samt genom skötsel undanhåller invasiva arter.

Viktigt att ytor med invasiva arter saneras och att nya ytor alltid planteras så att dessa konkurrerar ut de invasiva arterna direkt och att de inte tillåts etablera sig.

Nyckelarter

Nyckelarter som finns inom Östra Eslöv är större hackspett och pilgrimsfalk.

I anslutning till Östra Eslöv (utöver ovanstående) är mindre hackspett, grönling och spillkråka nyckelarter (Artdatabanken 2023).

Näckrosor Foto: Christoffer Borg Mattisson

KAPITEL 2

EKO SYSTEMTJÄNSTKARTERING - OCH ANALYS

Ekosystemtjänstkartering

Ekosystemtjänstkartering är ett analytiskt verktyg som används för att visuellt framställa och kvantifiera de tjänster som ekosystem levererar till människor.

Dessa tjänster inkluderar stödjande, försörjande, reglerande och kulturella funktioner som bidrar till människors välbefinnande. Genom att kartlägga och utvärdera ekosystemtjänster kan beslutsfattare och samhällsbyggare fatta mer informerade val kring markanvändning, resursförvaltning och planering för hållbar utveckling. Metoden hjälper till att identifiera värdefulla naturresurser, bedöma påverkan av mänskliga aktiviteter och utveckla strategier för att skydda och förbättra ekosystemens förmåga att leverera dessa vitala ekosystemtjänster.

STÖDJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

1.1
BIOLOGISK
MÅNGFALD

1.2
EKOLOGISKT
SAMPEL

1.3
LIVSMILJÖER

1.4
NATURLIGA
KRETSLOPP

1.5
JORDMÅNS-
BILDNING

REGLERANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

2.1
REGLERING AV
LOKALKLIMAT

2.2
EROSIONS-
SKYDD

2.3
SKYDD MOT
EXTREMVÄDER

2.4
LÜFTRENING

2.5
REGLERING AV
BULLER

2.6
RENING OCH
REGLERING AV
VATTEN

2.7
POLLINERING

2.8
REGLERING
AV SKADEDJUR
OCH VÄXTER

FÖRSÖRJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

3.1
MAT-
FÖRSÖRJNING

3.2
VATTEN-
FÖRSÖRJNING

3.3
RÅVAROR

3.4
ENERGI

*I denna rapport
uppdelat i*

2.6 A
RENING AV
VATTEN

2.6 B
REGLERING AV
VATTEN

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

4.1
FYSISK HÄLSA

4.2
MENTALT VÄL-
BEFINNANDE

4.3
KUNSKAP OCH
INSPIRATION

4.4
SOCIAL
INTERAKTION

4.5
KULTURARV
OCH IDENTITET

** ej karterade ekosystemtjänster men essentiella för fungerande ekosystem. I detta uppdrag karterades inte de stödjande ekosystem-tjänsterna "naturliga kretslopp" samt "jordmånsbildning". När varierade livsmiljöer skyddas eller tillskapas i ett område främjas alla de stödjande tjänsterna.*

*** Biologisk mångfald är ingen ekosystemtjänst, utan en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Inom fysisk planering och naturvård kan det vara en fördel att arbeta med och kartlägga biologisk mångfald tillsammans med de stödjande ekosystemtjänsterna, eftersom de har en stark koppling. På så sätt blir sambanden mellan biologisk mångfald och ekosystemtjänster tydliga och kommunicerbara.*

AVGRÄNSNINGAR

Ekosystemtjänstanalysen omfattar Östra Eslöv uppdelat på fem utvecklingsområden (Järnvägsstaden, Bruksstaden, Berga, Berga Trädgårdsstad, Idrottsstaden).

Analysen har avgränsats till att behandla ett urval av ekosystemtjänster. De femton (15) ekosystemtjänster som kartläggs i Östra Eslöv är:

- **stödjande:** biologisk mångfald, livsmiljöer och ekologiskt samspel (livsmiljöer och ekologiskt samspel redovisas på en karta)
- **reglerande** reglering av lokalklimat, skydd mot extremväder, luftrening, reglering av buller, rening och reglering av vatten (delas upp), pollinering
- **försörjande** matförsörjning
- **kulturella** fysisk hälsa, mentalt välbefinnande, kunskap & inspiration, social interaktion samt kulturarv & identitet

Som en introduktion till ekosystemtjänstanalysen presenteras de ekosystemtjänster som karterats inom ramen för aktuellt arbete (se föregående sida). De ekosystemtjänster som inte karterats har markerats med en asterisk. Att "biologisk mångfald" egentligen inte är en ekosystemtjänst förklaras nertill på sidan (två asterisker).

Därefter (s.27) följer en övergripande karta där alla ekosystemtjänster slagits samman för att ge en samlad bild av de femton karterade tjänsterna i planområdet.

Baserat på de olika ekosystemtjänsttyperna (stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster) presenteras de olika ekosystemtjänsterna i ett uppslag. Varje uppslag består av en karta där den aktuella ekosystemtjänsten karterats med tillhörande metod- och poängsättningsredogörelse, en beskrivning av tjänsten samt en nulägesanalys av det som redovisas på kartan. Alla definitioner är baserade på Boverkets definitioner (med vissa tillägg). Varje ekosystemtjänstgrupp (stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster) visualiseras därtill i en sammanslagen karta för att visa på var det finns mångfald och brist för olika typer av tjänster.

URVAL AV EKOSYSTEMTJÄNSTER:

Samtliga ekosystemtjänster är viktiga för att skapa långsiktigt resilienta livsmiljöer. Särskilt betydelsefulla är de stödjande ekosystemtjänsterna.

Ett medvetet urval av ekosystemtjänster med särskild betydelse för projektområdet har gjorts. Beslutet grundar sig på ekosystemtjänsternas relevans med hänsyn till de specifika målen, systemgränsen och förhållandena i projektet. Nedan följer en förklaring till vårt urval:

Stödjande tjänster som inte karterats:

Naturliga kretslopp (1.4) och Jordmånsbildning (1.5) redovisas ej då de stödjande ekosystemtjänster vi betonar, indirekt representerar och stöder dessa processer, vilka är avgörande för områdets ekologiska funktion och resiliens.

Reglerande tjänster som inte karterats:

Erosionsskydd (2.2) och Reglering av skadedjur och växter (2.3) har inte specificerats i karteringen då andra ekosystemtjänster antas ge stöd till dessa funktioner som en del av den bredare hanteringen av ekosystemtjänster.

Försörjande tjänster som inte karterats:

Vattenförsörjning (3.2), Råvaror (3.3) och Energi (3.4) har inte inkluderats i aktuellt arbete då de ej anses, eller i mycket låg utsträckning, finnas inom projektområdet. Istället har fokus riktats mot de ekosystemtjänster som är mer framträdande och relevanta för det specifika projektområdet.

Kulturella tjänster som inte karterats:

Samtliga kulturella tjänster är inkluderade i aktuell kartläggning.

Ekologiskt samspel och livsmiljöer karteras gemensamt och visas på ett och samma uppslag.

Ekosystemtjänst 2.6 "Rening & Reglering av vatten" är uppdelad och presenteras på två olika kartor, 2.6 A Rening av vatten samt 2.6 B Reglering av vatten.

EKOSYSTEMTJÄNSTANALYS

I samband med den planerade utvecklingen av Östra Eslöv har denna ekosystemtjänstkartering med tillhörande analys tagits fram. I det aktuella avsnittet kartläggs och analyseras vilka ekosystemtjänster som finns inom området idag. Karteringen tillhandahåller en visuell kvantifiering av nuläget och understryker ekosystemens betydelse för planeten i allmänhet och Östra Eslöv i synnerhet. Denna analys ger såväl insikt i hur naturkapitalet bidrar till livskvaliteten för Eslövs invånare, som hur det kan integreras i kommunal planering och utveckling för att säkerställa en hållbar utveckling av det aktuella området.

Ekosystemtjänstkarteringen visar att det finns relativt höga ekologiska värden, och därmed stora sammanlagda värden för ekosystemtjänster, på flera platser i Östra Eslöv. Särskilt viktigt framstår det större sammanhängande naturområdet i planområdets norra del. De områden som genererar höga poäng i karteringen levererar förutsättningar för flera ekosystemtjänster. Ur ett ekosystemperspektiv ses ekosystemen på dessa platser som värdestrakter.

Vid bedömningen av en plats behov av specifika ekosystemtjänster är det emellertid inte alltid så att områden med höga sammanlagda värden är mer betydelsefulla än andra. Denna insikt är central när man tolkar den sammanställda karteringen och det kan innebära att även platser med lägre totala värden kan vara av stor vikt för specifika tjänster.

De många hårdgjorda ytorna inom Östra Eslöv kan generellt sägas utgöra bristområden, det vill säga de områden som uppvisar en avsaknad av ekosystem och ekosystemtjänster enligt den aktuella karteringen. Vissa bristområden kan delvis förses med ekosystemtjänster från omgivande grönområden vilket kan leda till att dessa platser inte upplevs ha brist på ekosystemtjänster.

Det är därför av särskild betydelse att peka ut och synliggöra behovet av naturbaserade lösningar i bristområden. De grönblå strukturer som ligger i närheten av identifierade bristområden utgör följaktligen viktiga miljöer för den övergripande ekologiska infrastrukturen.

I det följande uppslaget ges en mer detaljerad analys över identifierade värdestrakter och bristområden i Östra Eslöv.

Drönbild från Berga mot nordost, Eslövs kommun

Sammanlagd karta Östra Eslöv

15 est karterade

1.1
BIOLOGISK
MÅNGFALD

1.2
EKOLOGISKT
SAMSPEL

1.3
LIVSMILJÖER

2.1
REGLERING AV
LOKALKLIMAT

2.3
SKYDD MOT
EXTREMVÄDER

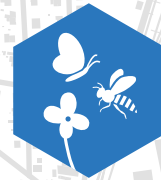
2.4
LUFTRENING

2.5
REGLERING AV
BULLER

2.6 A+B
RENING OCH
REGLERING AV
VATTEN

2.7
POLLINERING

4.1
FYSISK HÄLSA

4.2
MENTALT VÄL-
BEFINNANDE

4.3
KUNSKAP OCH
INSPIRATION

4.4
SOCIAL
INTERAKTION

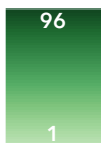

4.5
KULTURARV
OCH IDENTITÉT

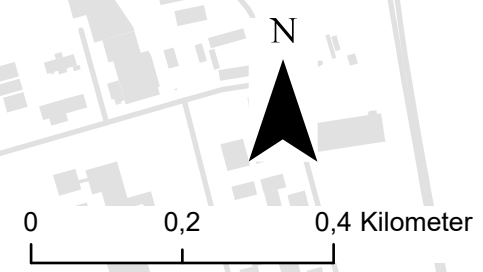
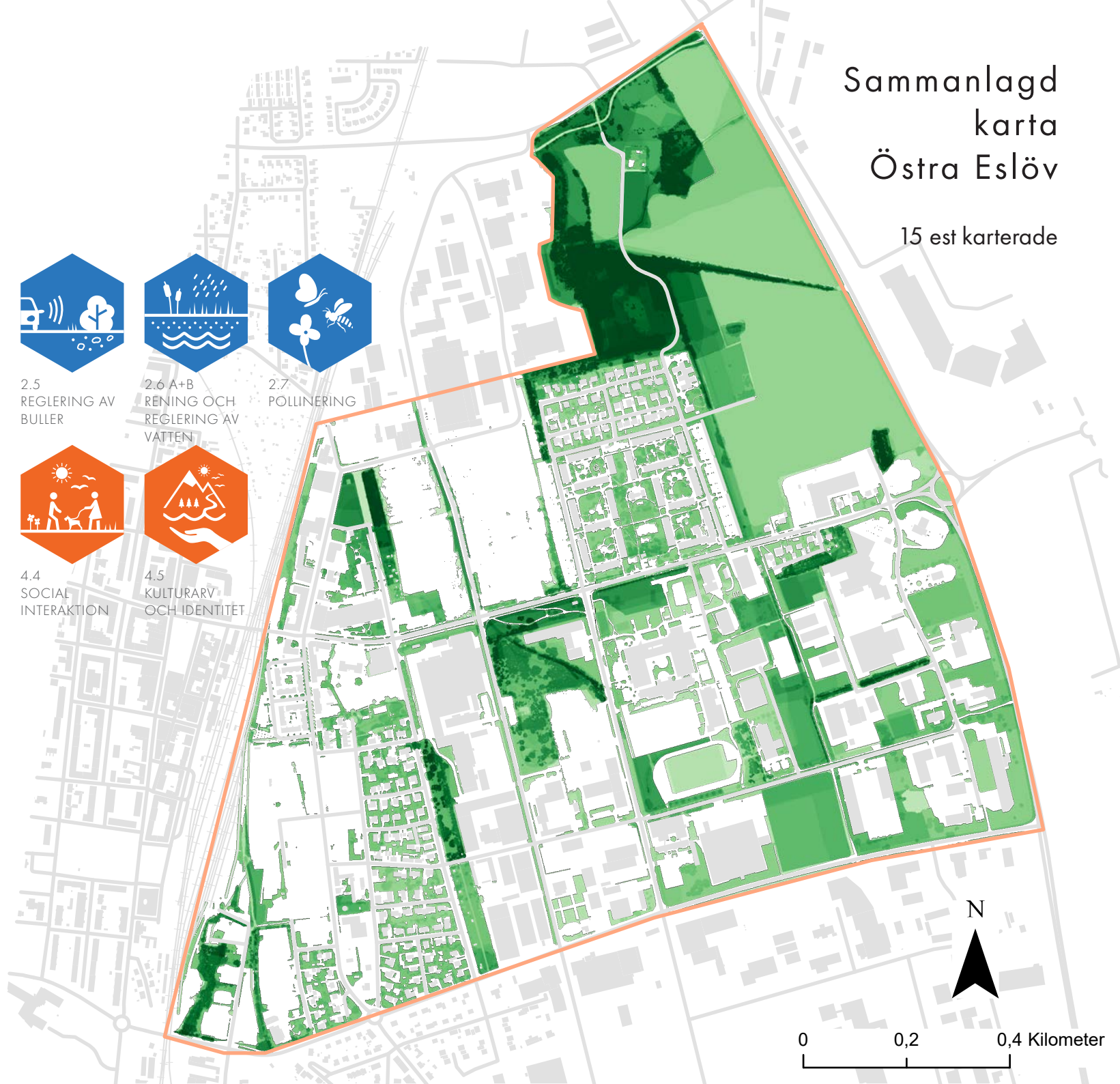
3.1
MAT-
FÖRSÖRJNING

VÄRDERING

Högre värde

Lägre värde

Värdetrakter

I de norra delarna av området finns de ytor som innehåller de flesta och högst värderade ekosystemtjänsterna. Den större sammanhållna skogs- och ängsmarksstrukturen norr om Berga i kombination med åkermark skapar flera multifunktionella områden med förutsättningar för höga stödjande, reglerande, kulturella och försörjande värden. I Berga trädgårdsstad återfinns två mägergravar som utgör viktiga ekologiska strukturer. Den södra är särskilt central då det är den enda vattenbärande strukturen i området.

Övriga sammanhängande skogsområden inom planområdet utgör ytterligare värdetrakter. Trädbärande strukturer är särskilt betydelsefulla för områdets möjlighet att reglera höga vattenflöden.

De västra delarna av planområdet utgörs av ett Riksintresse för kulturmiljövård och häri återfinns den för Eslöv karakteristiska äppellunden. Äppellunden uppvisar höga värden kopplat till flera ekosystemtjänster.

Bristområden

Avsaknad av ekosystemtjänster härleds framför allt till den många och stora hårdgjorda ytor kopplat till olika industriella verksamheter i området.

Åkermarken i norr är en högt värderad tjänst för ekosystemtjänsten matförsörjning, men då den till stor del ligger på lermark ges den låga värden för övriga tjänster. Därtill bidrar traditionellt jordbruk oftast till låga värden gällande biologisk mångfald, medan ekologiskt brukad mark ger mycket högre värden. I detta arbete har data inte hittats för traditionellt respektive omställd jordbruksmark.

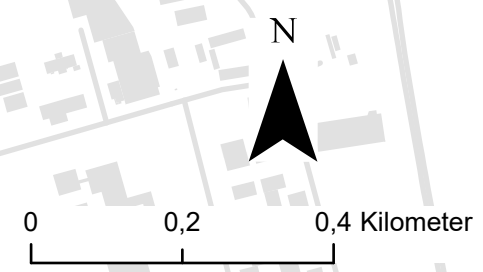
Industrietableringarna är traditionellt sett omgärdade av stora asfalttytor som inte ger några ekosystemtjänster.

Östra Eslöv är relativt artfattigt, varför de naturvärdesarter som ännu finns bör värnas.

 Identifierade värdetrakter

VÄRDERING

 96 Högre värde
 1 Lägre värde

STÖDJANDE TJÄNSTER

De stödjande ekosystemtjänsterna är nödvändiga för att de övriga ekosystemtjänsterna ska fungera. En resilient biologisk mångfald med stor artrikedom är en förutsättning för långsiktiga och motståndskraftiga ekosystem. Biologisk mångfald bör inte ses som en ekosystemtjänst i sig, utan som en förutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster.

Inom fysisk planering och naturvård kan det vara en fördel att arbeta med och kartlägga biologisk mångfald tillsammans med de stödjande ekosystemtjänsterna, eftersom de har en stark koppling. På så sätt blir sambanden mellan biologisk mångfald och ekosystemtjänster tydliga och kommunicerbara.

Östra Karaby Foto: Christoffer Borg

Analys

Stödjande ekosystemtjänster är främst koncentrerade till de norra delarna av Östra Eslöv. Det större sammanhängande naturområdet med lågpunkter, blandskog och närhet till fler skogsbeklädda element skapar understödjande värden i form av livsmiljöer och gynnande symbioser för olika arter. Lågpunkter kan erbjuda varierande miljöer och därmed stödja en bredare mångfald av arter och ekologiska interaktioner.

Utpekade lokaler för lokala arter, som de båda mägergravarna samt ett mindre ängsliknande stråk norr om jordbruksmarken hyser viktiga ekologiska värden. I de södra delarna finns vissa understödjande värden kopplat till ängs- och ruderatmarker. I övrigt kopplas värden till sammanhängande trädbeklädda strukturer och grönstruktur i projektområdet.

Bristområden återfinns i de delar av Östra Eslöv som domineras av ett storskaligt jordbrukslandskap* samt i hårdgjorda delar av området. Helt enkelt där det inte finns grön- och blåstruktur.

**Till viss del kan jordbruksmark, hur fattig den än är, fungera som rastplatser för flyttande fåglar.*

Stödande tjänster Samlad karta

1.1
BIOLOGISK
MÅNGFALD

1.2
EKOLOGISKT
SAMSPEL

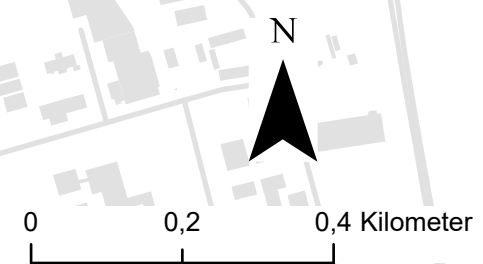
1.3
LIVSMILJÖER

EJ KARTERADE:

1.4
NATURLIGA KRETSLOPP

1.5
JORDMÅNSBILDNING

VÄRDERING

1.1
BIOLOGISK
MÅNGFALD

BIOLOGISK MÅNGFALD

Utifrån Boverkets nationella riktlinjer ses biologisk mångfald som en stödjande ekosystemtjänst. Biologisk mångfald är dock i många avseenden inte en ekosystemtjänst, utan snarare en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Biologisk mångfald syftar till närvaron av en variationsrikedom bland levande organismer och deras livsmiljöer. Detta omfattar den genetiska mångfalden inom arter, mellan arter och av ekosystem. Arterna är de centrala byggstenarna i den biologiska mångfalden. För att förstå ekosystemens funktioner och betydelse behöver vi kunskap om arter (Woodward & Bohan 2015). Inom fysisk planering och naturvård kan det vara en fördel att arbeta med och kartlägga biologisk mångfald tillsammans med de övriga stödjande ekosystemtjänsterna, eftersom de har en stark koppling. På så sätt blir sambanden mellan biologisk mångfald och ekosystemtjänster tydliga och kommunicerbara (Niemelä m.fl. 2010).

Blommande ängsstrukturer
Foto: iStock, Eslövs kommuns mediabank

Analys

De övergripande förutsättningarna för biologisk mångfald är generellt sätt relativt låga i Östra Eslöv. Bristen på sammanhängande grönbå strukturer och kopplingar till större sammanhängande skogsområden är tydlig. I projektområdet, som domineras av industrietableringar med hög andel hårdgjorda ytor, finns visst inslag av ruderatmarker, besådd vall, parkmark, villaområden och bostadsgårdar samt en ett fåtal områden med sammanhängande trädplantningar. Flera vägar i området kantas av yngre trädalléer, och i anslutning till de många industrierna finns mosaikliknande strukturer av lågklippa gräsmattor och impediment. Ett mindre antal ängsliknande ytor, ruderatmark med blommande växter, återfinns på obebyggd mark som är detaljplanlagd för industrifastigheter. Denna typ av relativt opåverkad naturmark är värdefull i det annars hårdgjorda landskapet.

I de norra delarna av projektområdet finns förutom ett större sammanhållet område av jordbruksmark också ett mindre men värdefullt skogsområde. Skogsområdet domineras av ädellövträd, med visst inslag av löv och barr och uppvisar lägre växtlighet med viss artrikedom. Det finns också ett antal utpekade naturvärden så som död ved och enstaka särskilt värdefulla träd i området. I de centrala delarna av projektområdet finns ett mindre skogsområde med buskar och flera träd. Detta område kan fungera som en viktig ekologisk lokal i denna annars grönytefattiga omgivning. Krontäckningen i området är ca 10 %. Det omgivande landskapet präglas av jordbruksmark och följaktligen framträder Abullahagen (Natura 2000-område) och skogsområdet Snärjet som särskilt viktiga strukturer att koppla an till för den biologiska mångfalden i projektområdet. Tillgången till naturmark samt grönbå stråk som binder samman grönområden inom området behöver stärkas. Barriäreffekter av planerad bebyggelse i kommande planprojekt som inverkar negativt på spridning av växt- och djurliv behöver undvikas/ beaktas.

Biologisk mångfald

INNEHÅLL

- 3p - Gammal skog
- 3p - Särskilt skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Områden med värdeelement (utpekade i NVI)
- 2p - Medelålders skog
- 2p - Sammanhållna gröonstrukturer större än 5000m² (ej jordbruksmark, ej fotbollsplan)
- 2p - Skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 2p - Naturvärdesområden, NVklass 3 (utpekade i NVI)
- 2p - Utpekad naturmark samt ängsliknande strukturer (Ej jordbruksmark)
- 2p - Livsmiljöer med över 5 artobservationer (Artsök)
- 2p - Grönstruktur vid järnvägsspår
- 2p - Vägren/diken
- 2p - Alléer
- 1p - Naturvärdesområden, NVklass 4 (utpekade i NVI)
- 1p - Yngre skog
- 1p - Grönstruktur vid bostadsområde (Berga)
- 1p - Småhustomter med flera träd
- 1p - Koloniområden eller odlingslotter
- 1p - Kommunala rabatter
- 1p - Jordbruksmark, vall
- 1p - Övriga grönytor/impediment.
- 1p - Lågpunkter

VÄRDERING

1.2
EKOLOGISKT
SAMSPEL

EKOLOGISKT SAMSPEL & LIVSMILJÖER

1.3
LIVSMILJÖER

Livsmiljöer, för växter och djur, är den miljö där arter har goda förutsättningar att leva. Vattenstrukturer, tallskogar, ädellövskogar och gräsmarker är exempel på livsmiljöer vilka kan innehålla en mångfald av habitat för olika arter. Habitat är de lokala livsmiljöer som tillhandahåller allt som behövs för en arts överlevnad. De lokaler där en art återfinns definierar således artens utbredningsområde. Olika bestånd (så som exempelvis vattendrag, tallskog, ädellövskog, gräsmark osv) har därtill ofta stödjande funktioner för ytterligare arter vid bland annat födosök. Livsmiljöer med en mångfald av habitat för olika arter gynnar det ekologiska samspelet och är en särskilt viktig förutsättning för vilka ekosystemtjänster området kan producera (Beumer & Martens 2015).

Ekologiskt samspel speglar interaktionen mellan två eller flera arter och hur dessa samspelar i en viss miljö.

Analys

Ekosystemtjänsterna "Livsmiljöer och Ekologiskt samspel" är nödvändiga för att upprätthålla och främja biologisk mångfald i ett urbant landskap. Viktiga områden för dessa tjänster i projektområdet har främst identifierats i norra delen, vilket inkluderar ett för stadsdelen större sammanhängande skogsområde samt igenväxtmark på tidigare jordbruksmark.

I Östra Eslöv finns ett antal ängsliknande grönytor av blommande ruderatmarkskaraktär. Dessa områden, som främst återfinns på oetablerad industrimark, erbjuder en mångfald av blommande växter och habitat som är avgörande för pollinerare och andra viktiga insekter. De bidrar till att upprätthålla ekosystemens hälsa genom att stödja pollinering och biologisk mångfald, vilket är särskilt viktigt i urbana kontexter där naturliga habitat ofta är begränsade. Att bevara och främja dessa strukturer är därför centralt för att bibehålla en rik och fungerande ekologisk dynamik i Östra Eslöv. Dessa områden är inte

bara viktiga livsmiljöer i sig, utan fungerar även som viktiga kopplingspunkter för djur- och växtarter, vilket underlättar spridning mellan olika artpopulationer och därmed en genetisk variation.

I projektområdets centrala delar finns två mindre skogsliknande strukturer som kan fungera som "stepping stones", vilket är avgörande för att bibehålla ekologiska förbindelser i en annars hårt påverkad stadsdel. Dessa "gröna öar" i det urbana landskapet har stor betydelse för att stödja lokala ekosystem och främja biologisk mångfald, särskilt i en miljö som domineras av industriverksamhet och hårdgjorda ytor.

I de sydvästra delarna av projektområdet erbjuder ett annat mindre skogsområde liknande funktioner. Skogsområdet, en ädellövskog med naturvärdesklass 4, fungerar som en viktig livsmiljö för många vanliga fåglar som ges möjlighet att häcka och födosöka inom den aktuella lokalen. Därtill erbjuder området en viktig ekologisk korridor till Natura 2000-området Abullahagen och - för den övergripande konnektiviteten - det större skogsområdet Snärjet i öster. Dessa områden är avgörande för att upprätthålla kontinuiteten i de ekologiska nätverken och stärka biologisk mångfald, vilket är särskilt viktigt i en urban kontext och i ett jordbrukslandskap där naturliga habitat ofta är fragmenterade och isolerade.

Grönska, träd och blommande växter i villaträdgårdar och bostadsområden kan också fungera som viktiga livsmiljöer för många olika arter (exempelvis fåglar, däggdjur och insekter).

Bristområden kopplas främst samman med de många hårdgjorda ytor som återfinns i direkt anslutning till olika industrier i projektområdet.

Livsmiljöer och ekologiskt samspel

INNEHÅLL

- 3p - Gammal skog
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Områden med värdeelement (utpekade i NVI)
- 3p - Särskilt skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 2p - Medelålders skog
- 2p - Sammanhållen grönstruktur större än 5000m² (Ej Jordbruksmark, ej fotbollsplan)
- 2p - Livsmiljöer, NVklass 3 (utpekade i NVI)
- 2p - Utpekad naturmark samt ängsliknande strukturer (Ej jordbruksmark)
- 2p - Livsmiljöer med över 5 artobservationer (Artsök)
- 2p - Utpekade ekologiska grönstråk
- 2p - Skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 2p - Livsmiljö Tallskog
- 2p - Livsmiljö Ädellöv
- 2p - Livsmiljö Triviallöv
- 1p - Livsmiljöer, NVklass 4 (utpekade i NVI)
- 1p - Yngre skog
- 1p - Småhustomter med flera träd
- 1p - Grönstruktur vid järnvägsspår
- 1p - Vägren/diken
- 1p - Lågpunkter

VÄRDERING

0 0,2 0,4 Kilometer

REGLERANDE TJÄNSTER

Reglerande ekosystemtjänster innehåller de tjänster som genereras via naturens reglering av de för människan viktiga system och processer. Dessa natursystem gynnar oss människor genom att tillhandahålla till exempel rening av luft och vatten, reglering av lokalklimatet som kan bidra med att ge svalka på varma dagar, vattenreglering vid skyfall samt pollinering av grödor och växter. Idag skapar vi ofta tekniska lösningar i den bebyggda miljön för att efterlikna dessa naturliga processer men många gånger är det både ekonomiskt fördelaktigt och mer robust över tid att nyttja och värdera naturens system.

Analys

Skogs- och våtmarksområden är de landskapselement som har störst potential för reglerande ekosystemtjänster. Dessa strukturer är särskilt viktiga i eller i direkt anslutning till urbana områden. Sammanhängande skogsområden inom Östra Eslöv framträder som viktiga beståndsdelar för områdets reglerande ekosystemtjänster. Det större skogsområdet i norr samt gröna områden som innehåller skog på genomsläppliga jordarter i de västra delarna framträder även de som miljöer med stora reglerande egenskaper. Områdets enda vattenhållande struktur - den södra Märgelgraven - samt öppna diken och magasin har också bevarandevärda reglerande funktioner.

Meandrande å Foto: Ulf Axelsson/Eslövs kommun

Reglerande tjänster

Samlad karta

2.1
REGLERING AV
LOKALKLIMAT

2.3
SKYDD MOT
EXTREMVÄDER

2.4
LUFTRENING

2.5
REGLERING AV
BULLER

2.6 A
RENING AV
VATTEN

2.6 B
REGLERING AV
VATTEN

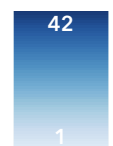
2.7
POLLINERING

EJ KARTERADE:

2.2
EROSIONSSKYDD

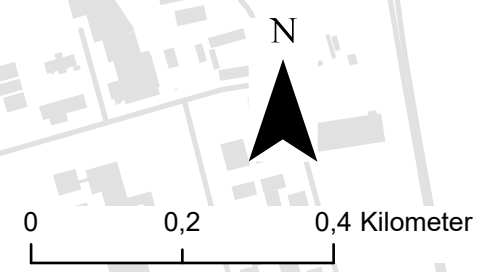
2.8
REGLERING AV SKADEDJUR
OCH -VÄXTER

VÄRDERING

Högre värde

Lägre värde

2.1
REGLERING AV
LOKALKLIMAT

REGLERING AV LOKALKLIMAT

Naturområden med vegetation bidrar med ekosystemtjänsten klimatregering. Detta sker i första hand genom reglering av temperaturen lokalt. Den lokala klimatregeringen kan ske exempelvis genom skuggning från vegetation som förhindrar att värme ackumuleras och skyddar mot UV-strålning eller via avdunstning från vattenområden och våtmarker. Vegetation kan därtill utgöra vindskydd, som dessutom kan bidra till att bromsa luftströmmar. Skogspartier och skogsområden i landskapet har också potential att bidra med svalare luftströmmar till staden. I staden är park-, natur- och vattenområden värdefulla oaser för den urbana befolkningen under varma dagar (Grant 2012).

Västra skolan. Foto: Christoffer Borg Mattisson

Analys

De få sammanhängande skogsstrukturerna i projektområdet anses som den främsta klimatregerande resursen. För boenden i Östra Eslöv är dessa särskilt betydelsefulla då de har stor inverkan på lokalklimatet och erbjuder svalka i och i anslutning till bostäderna.

Skogsområden i norr och i den västra delen av projektområdet framträder som särskilt värdefulla, där vegetation på genomsläpplig jordart har klimatregerande funktioner. Trädalléer och finmaskig grönska stödjer också denna tjänst genom att bidra till temperaturregering och koldioxidinlagring. Gröna och blå stråk är avgörande för att skapa sammanhängande ekosystem som främjar klimatregeringen över ett större område, vilket är särskilt viktigt i urbana miljöer.

Grönblå strukturer ger även skydd mot vind, regn, sol etc. Strukturer som bidrar med att det blir behagligt att röra sig och uppehålla sig utomhus. I de södra delarna, som domineras av hårdgjorda ytor med avsaknad av träd, förekommer brist på klimatregerande strukturer.

Illustration: Sigrun Borgen Gaia arkitektur

Grönska i en stad förhindrar värmeöeffekt

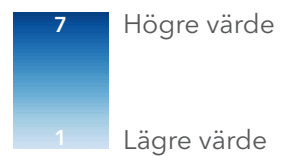
En urban värmeö är ett urbant område som är påtagligt varmare än omgivningarna. Temperaturskillnaden är oftast större nattetid än under dagen, och större på vintern än under sommaren. Effekten tenderar även att vara större vid låga vindhastigheter (Kato & Hiyama 2012).

Reglering av lokalklimat

INNEHÅLL

- 3p - Sammanhängande skogsområden
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Tätortsnära parker och större grönytor innehållandes flera träd
- 3p - Träd 30 meter från vattendrag/vattenstruktur
- 2p - Trädalléer
- 2p - Märgelgravar
- 2p - Vegetation på jordart som ej är lera
- 1p - Övriga träd
- 1p - Ängsstrukturer (inklusive igenväxningsmark utan träd)
- 1p - Grönt tak på Carl Engström skolan

VÄRDERING

2.3
SKYDD MOT
EXTREMVÄDER

SKYDD MOT EXTREMVÄDER

Ekosystemtjänsten "Skydd mot extremväder" innefattar naturens förmåga att mildra effekterna av väderrelaterade händelser såsom stormar, översvämningar och värmeböljor. Vegetation och naturliga landskap, som skogar och våtmarker, spelar en nyckelroll genom att absorbera och avleda regnvatten, minska erosion och översvämningsrisker. Träd och grönområden kan även agera som vindbrytare, vilket minskar skadorna från kraftiga vindar. Genom att integrera och bevara dessa naturliga strukturer i stadsplaneringen, kan städer öka sin resiliens mot extremväder, skydda samhällen och infrastruktur samt förbättra invånarnas säkerhet och välbefinnande.

Rönne å Foto: Ulf Axelsson/Eslövs kommun

Analys

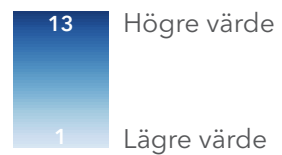
Viktiga områden kopplat till "Skydd mot extremväder" i Östra Eslöv härleds främst till de sammanhängande skogsområdena och områdena med genomsläpplig jordart, både i norr och väster. Även de parkstrukturer som innehåller flera träd i de centrala delarna av projektområdet hyser värdefulla förutsättningar. Dessa områden spelar en avgörande roll i att stabilisera lokalklimatet och minska effekterna av extremväder genom att fördröja vattenflöden och skydda mot kraftiga vindar. Skogsstrukturerna, särskilt de med vindfångande egenskaper, är värdefulla över hela projektområdet. Alléer och vallar bidrar också till att minska vind- och vattenrelaterade risker. Bristområdena, framför allt de hårdgjorda ytorna saknar motståndskraftiga förutsättningar för skydd mot extremväder där byggnader och infrastruktur blir mer utsatta.

Skydd mot extremväder

INNEHÅLL

- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Sammanhållande skogsområden
- 3p - Tätortsnära parker och större grönytor innehållandes flera träd
- 3p - Grönstruktur på hög genomsläpplig jordart i lågpunktsområde (ej åkermark)
- 2p - Alléer
- 2p - Vallar
- 2p - Sammanhållna träd/skogsstrukturer med vindfångande förutsättningar
- 2p - Grönstruktur inklusive åkermark på övrig genomsläpplig jordart (ej lågpunktsområde - se 3p)
- 2p - Vattenreglerande strukturer (diken, mörgelgravar, dagvattenmagasin)
- 1p - Övriga träd
- 1p - Övrig grönstruktur inklusive åkermark
- 1p - Grönt tak på Carl Engström skolan

VÄRDERING

2.4
LUFTRENING

LUFTRENING

Vegetation bidrar till luftreningprocessen både inom staden och i landskapet. Träd och växter bidrar med både syresättning och filtrering av luften. Typ av vegetation, höjd och omfattning påverkar möjligheten till upptagandet av partiklar och andra utsläpp. Både barr och lövvegetation bidrar, men vid olika tidpunkter på året. Lövens yta och många klyvöppningar gör att upptagningsförmågan av luftföroreningar överlag är god, men endast under delar av säsongen i takt med att de ramlar av (skillnader mellan arter kan vara stora). Barr har ett mindre omfattning men sitter kvar under hela året. Barr har dessutom en större kontaktyta mot luften i jämförelse med lövträd och är bra ur depositionsperspektivet av partiklar. Blandskogar är därför att föredra för att nå en så god och över året heltäckande effekt som möjligt. Särskilt viktig är luftrening i områden som ligger i närheten av föroreningskällor så som vägar, industrier och tätorter, där människor vistas (Amini Parsa m. fl 2019).

Tulpanträd Foto: Ulf Axelsson/Eslövs kommun

Analys

I Östra Eslöv finns viss struktur med förutsättning för god luftrening. Ett mindre antal områden med sammanhängande skogsstruktur i olika ålder finns i projektområdet. De viktigaste sammanhängande strukturerna återfinns i projektområdets norra del (inom det utvecklingsområde som pekas ut i FÖP Östra Eslöv - Berga trädgårdsstad) samt i de centrala delarna (Idrottsparken) och ett mindre bestånd i områdets sydvästra del. Viss luftrenande struktur återfinns i form av trädalléer, småhustomter med flera träd samt träd i Berga bostadsområde. Krontäckningen i projektområdet uppskattas till ca 10 % (Boverket 2023).

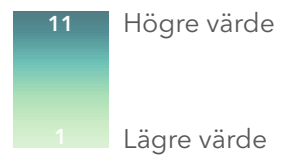
Brister gällande luftrening identifieras främst i anslutning till riksväg 17/ länsväg 113, strax öster om projektområdet.

Luftrening

INNEHÅLL

- 3p - Sammanhängande skogsstrukturer
- 3p - Träd 25 meter från väg med en bredd på 7 meter eller mer
- 2p - Övriga träd (träd som ej är del av sammanhängande skogsstrukturer eller bortom 25m från väg)
- 1p - Parkliknande strukturer innehållande buskar och ett fåtal träd
- 1p - Övriga grönstrukturer

VÄRDERING

2.5 REGLERING AV BULLER

REGLERING AV BULLER

Växtlighet spelar en betydande roll i regleringen av buller, en särskilt väsentlig ekosystemtjänst i urbana miljöer som inte sällan saknar tysta områden. Träd, buskar och gräsmattor agerar som naturliga bullerskärmar, och absorberar ljudvågor och skapar tystare och mer behagliga miljöer. Denna förmåga varierar beroende på växtslag, densitet och strukturens höjd. Till exempel kan täta häckar och skogsbryn reducera bullernivåer genom att blockera ljudets direktväg, medan mjukare ytor som gräsmattor minskar reflektionen av ljudvågor. Perenna vegetationer, såsom barrträd, erbjuder bullerreducerande fördelar året runt till skillnad från lövträd, vars lövverk är säsongsmässigt. Integrering av en blandning av lövfällande och städsegröna arter kan därför erbjuda en mer kontinuerlig bullerreducering. Strategisk placering av vegetation nära bullerkällor som trafikerade vägar, flygplatser och industriområden är särskilt effektivt för att förbättra ljudmiljön för närboende och arbetsplatser.

Analys

Tillgången till bullerdämpande strukturer i Östra Eslöv är generellt sett låg. Inga tysta områden återfinns och stadsdelen påverkas i hög grad av Södra stambanan i väster, riksväg 17/ länsväg 113 i öster och Eslövs flygplats i norr. De sammanhängande skogsstrukturerna i Berga trädgårdsstad (norr, längs med Bergavägen/ gångstråk), Idrottsparken (centralt i anslutning till parken längs med Östergatan) samt Järnvägsstaden (sydväst, längs med järnvägen) har viktiga funktioner för att minska spridning av buller. Vallar som skapats av restmassor och trädalléer längs med vägar inom planområdet bidrar med bullerdämpande funktioner. Bullrets karaktär, frekvens och varaktighet påverkar hur det uppfattas av individer, vilket kan leda till negativa hälsoeffekter som stress och sömnstörningar.

Brister i bullerhanteringen identifieras främst i anslutning till riksväg 17/ länsväg 113 och Södra stambanan, där ytterligare åtgärder kan behövas för att förbättra ljudmiljön och minska de negativa effekterna av buller på invånarnas hälsa och välbefinnande.

Det gamla vattentornet Foto: Susanne Hultman

Reglering av buller

INNEHÅLL

- 3p - Träd 25 meter från väg med en bredd på 7 meter eller mer
- 3p - Träd 25 meter från järnväg
- 3p - Vallar
- 2p - Sammanhängande skogsstrukturer
- 1p - Övriga träd (träd som ej är del av sammanhängande skogsstrukturer eller bortom 25m från väg)
- 1p - Grönytor (inklusive impediment och villatomter)

VÄRDERING

2.6 A
RENING AV
VATTEN

RENING AV VATTEN

Vattenrening är den process där naturen via filtrering renar dag- och grundvatten genom upptag av näringsämnen och nedbrytning av föroreningar. Överlag blir reningen bättre ju långsammare vattnet flödar förutsatt att både vattnet och att marken har fungerande ekosystem och marken inte innehåller för stor andel föroreningar. Våtmarker, natur- och vegetationsområden på genomsläpplig mark samt marker med träd- och vegetationsklädda kantzoner kring vattendrag är särskilt viktiga områden i landskapet för ekosystemtjänsten vattenrening. Den senare är särskilt viktig för att rena vatten innan det rinner ut i olika vattenstrukturer. Även om sjöar och vattendrag har viss potential att rena utsläpp är det direkt avgörande att utsläpp renas innan de når vattenmiljöer för att upprätthålla resilienta akvatiska system.

Rönne å Foto: Håkan Sandbring

Analys

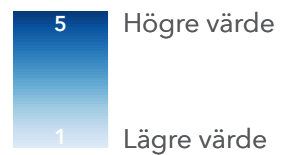
Rening av vatten i Östra Eslöv sker främst i områden med genomsläpplig jordart, särskilt i de västra och i viss mån i de norra delarna av projektområdet. De lågpunktsområden som finns i väst är särskilt värdefulla i egenskap av deras förmåga att naturligt rena och hantera vatten. Strukturer som öppna diken, småvatten och dagvattenmagasin bidrar också till denna tjänst. Generellt sett är förutsättningarna för vattenrening inom projektområdet begränsade, speciellt i områden med hårdgjorda ytor och åkermark på lerjord, vilka utgör signifikanta bristområden för effektiv vattenrening.

Rening av vatten

INNEHÅLL

- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Sammanhängande skog på hög genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 3p - Träd 30 meter från vattendrag
- 2p - Grönstruktur med enstaka träd på hög genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 2p - Sammanhängande skog på övrig genomsläpplig jordart (ej lera)
- 2p - Sammanhängande skog på övrig genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 2p - Vattenrenande strukturer (Öppet dike, småvatten och dagvattenmagasin)
- 1p - Grönstruktur med enstaka träd i lågpunktsområde (ej lera)
- 1p - Åkermark på genomsläpplig jordart (ej lera)
- 1p - Övrig öppen mark på genomsläpplig jordart (ej lera)

VÄRDERING

0 0,2 0,4 Kilometer

2.6 B
REGLERING AV
VATTEN

REGLERING AV VATTEN

Fördröjning och reducering av dagvatten genom exempelvis infiltration i marken, upptag i växter samt påfyllnad av magasin i landskapet är viktigt för att reglera vattenflöden. Natur- och grönområden är därför särskilt viktiga för att minska toppar i flödesmängder och flödes hastigheten i sjöar och vattendrag vid häftiga regn. När vattenflöden fördröjs ges större förutsättningar för infiltration till grundvattnet. Dessutom minskar riskerna för översvämning, erosion och spridning av föroreningar som orsakas av vattenflöden, när en delmängd av dagvattnet kan fördröjas. De naturliga tjänsterna som bidrar till en reducering av dagvattenmängderna sänker dessutom belastningen på de dagvattensystem som finns nedströms med lägre kostnader för om- och utbyggnad som följd. Alla natur- och grönområden så som parker, ängar och skogsområden, samt lågpunkter i landskapet och olika akvatiska system, som exempelvis meandrande vattendrag, sjöar och våtmarker utgör viktiga flödesreglerande strukturer i landskapet (Esquivel m.fl. 2020).

Laddran Foto: Matilda Kennerberg/Eslövs kommun

Analys

Strukturer som reglerar flöden i Östra Eslöv återfinns främst i områden med genomsläpplig jordart i de västra och norra delarna. I dessa områden bidrar lågpunkter och vattenrenande strukturer som diken och småvatten till att fördröja och hantera vattenflöden. Gröna ytor och jordbruksmark bidrar till viss del till denna tjänst genom att fördröja vattenflöden, vilket är avgörande för att minska översvämningsrisker i den urbana miljön. Dessa gröna strukturer, tillsammans med genomsläpplig jordart, utgör en vital del av infrastrukturen för att reglera vatten, särskilt i ett föränderligt klimat där extrema väderhändelser blir allt vanligare.

I projektområdets östra del har mörkelgraven med hållande vatten samt de träd i direkt anslutning en viktig reglerande effekt. Vegetation i anslutning till vatten bidrar också till att minska erosion och förbättra vattenkvaliteten. Trädens rotsystem hjälper dessutom till att filtrera föroreningar och fördröja vattenflöden.

Stora träd och flerskiktad vegetation spelar en stor och viktig roll för att fördröja dagvatten.

Bristområden i Östra Eslöv inkluderar främst industriområden med hög andel hårdgjorda ytor där sådana naturliga vattenreglerande funktioner saknas, vilket ökar risken för översvämnningar och nedsatt vattenkvalitet.

Reglering av vatten

INNEHÅLL

- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Sammanhängande skog på hög genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 3p - Träd 30 meter från vattendrag
- 2p - Grönstruktur med enstaka träd på hög genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 2p - Sammanhängande skog på övrig genomsläpplig jordart (ej lera)
- 2p - Sammanhängande skog på övrig genomsläpplig jordart i lågpunktsområde
- 2p - Vattenreglerande strukturer (öppet dike, småvatten och dagvattenmagasin)
- 2p - Åkermark på genomsläpplig jordart
- 2p - Åkermark i lågpunktsområde
- 2p - Grönstruktur på övrig genomsläpplig jordart (ej lera)
- 2p - Grönstruktur med enstaka träd på övrig genomsläpplig jordart i lågpunktsområde.
- 1p - Öppen mark inkl. åker

VÄRDERING

0 0,2 0,4 Kilometer

2.7
POLLINERING

POLLINERING

Ekosystemtjänsten pollinering är viktig både för växtlighet i allmänhet och matproduktion i synnerhet. Pollinering är grunden för växters möjlighet att producera frön, frukter, grönsaker och bär. Pollineringen sker oftast via överföring av pollen från en växtindivid till en annan med hjälp av insekter, vilket gör dessa växter mer utsatta för störningar. Pollinering kan också ske via vind och vatten. En god pollinering bidrar förutom själva skörden även till kvalitet och mängd. Exempel på pollinatörer i Sverige är bin och humlor. För att långsiktigt säkerställa den biologiska mångfalden och därigenom vår matförsörjning är det särskilt viktigt att stärka dessa insekters habitat och långsiktiga livskraft.

Bi Foto: Ulf Axelsson/Eslövs Kommun

Analys

De främsta strukturerna (livsmiljöerna) för pollinatörer i Östra Eslov stöds främst av det sammanhängande området som utgörs av naturområdet i norra delen. Här finns värdefulla skogsbrynsliknande strukturer samt igenväxningsmark på båda sidor av gångvägen, varav den ena på mark med inslag av sandig morän.

I de östra delarna av projektområdet finns en mosaik av olika ruderatmarker. Dessa områden erbjuder en mångfald av blommande växter som är avgörande för bin och andra pollinerare. Kolonilotter och villaträdgårdar bidrar även de till pollinering genom att ofta erbjuda en variation av blommande växter över växtsäsongen. Den vattenhållande strukturen i den södra Märgelgraven är också viktig för att stödja pollinerande insekter. Enskilda träddarter såsom silverlön och rönn samt en äppellund i västra delen av området spelar en viktig roll genom att erbjuda rikliga källor till nektar och pollen.

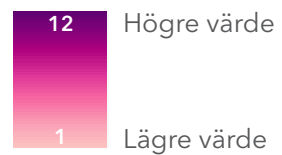
Bristområden identifieras i första hand till de hårdgjorda ytorna kring det många industrietableringarna, där möjligheterna för pollinering är begränsade. Även den brukade jordbruksmarken i Östra Eslov erbjuder begränsade möjligheter för pollinatörer, då dess monokultur och intensiva bruk inte gynnar mångfalden av blommande växter som är nödvändiga för pollinering. För att stärka pollinerare i området är det viktigt att identifiera och utveckla strategier för att integrera pollinerarvänliga habitat i dessa industriella landskap med blommande träd och växter samt tillgång till öppet vatten.

Pollinering

INNEHÅLL

- 3p - Ängsmark
- 3p - Koloniområden och odlingslotter
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Pollinerande insekter (Hämtat från artdataportalen)
- 2p - Grönstruktur vid järnvägsspår
- 2p - Skogsbrynsliknande strukturer
- 2p - Vägren och diken
- 2p - Småhustomter med flera träd
- 2p - Märgelgravar
- 2p - Särskilt värdefulla träd med viktiga egenskaper för pollinering (Silverlön samt Rönn)
- 1p - Alléer
- 1p - Övrig öppen mark med vegetation (ej åker)
- 1p - Jordbruksmark, vall.
- 1p - Kommunala rabatter

VÄRDERING

3.1
MAT-
FÖRSÖRJNING

FÖRSÖRJANDE TJÄNSTER: MATFÖRSÖRJNING

I denna rapport är matförsörjning den enda producerande tjänsten. Därför saknas en sammanslagen karta för denna grupp.

En av de viktigaste ekosystemtjänsterna för människor är jordens förmåga att försörja oss med mat. En långsiktig matproduktion upprätthålls i och med att flera ekosystemtjänster samspelar och bidrar till förutsättningar att producera mat, så som exempelvis pollinering och uppehållandet av olika livsmiljöer. I takt med en ökande befolkning har vi under en lång period förändrat miljön för att optimera matproduktionen på stora områden. Den största produktionen sker i jordbrukslandskap, men även sjöar och skogar bidrar med viss matproduktion. Därtill sker viss matproduktion i småskaliga odlingar, kolonilotter och gemensamhetsodlingar för privat bruk. Dessa är särskilt viktiga för den lokala matförsörjningen och för att upprätthålla lokal odlingskunskap i tider av förändring mot en mer standardiserad form av kunskap kopplat till jordbruket och ett större behov att lösa livsmedelsproduktion lokalt.

Betupptagning Foto: Susanne Hultman

Analys

Östra Eslöv har vuxit fram på tidigare jordbruksmark och orörda naturpartier (Ek 1978) på den skånska mellanbygden, och sedan 1950-talet, när industrietableringarna tog fart, har alltmer jordbruksmark tagits i anspråk. Omlandet domineras dock fortfarande av jordbruk och ca 70 procent av marken i kommunen är klassad som åkermark (Eslövs kommun 2018). I projektområdets norra del finns den mest betydelsefulla potentialen för matförsörjning i och med den enda större sammanhängande jordbruksmarken - som erbjuder möjligheter till odling och livsmedelsproduktion. Även i den södra delen av projektområdet, där det finns jordbruksmark med vallgrödor, finns viss potential för matförsörjning. Dessutom bidrar äppellunden i projektområdets västra del och villaträdgårdar med vissa möjligheter till odling och skapande av lokala livsmedelsresurser. Detta är viktiga aspekter att beakta för att främja matförsörjning inom området och öka självförsörjningskapaciteten.

Matförsörjning

INNEHÅLL

- 3p - Jordbruksmark, åker
- 2p - Äppellund
- 2p - Jordbruksmark, vall
- 1p - Småhustomter med flera träd
- 1p - Koloniområden eller odlingslotter

3.1
MAT-
FÖRSÖRJNING

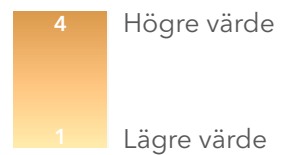
EJ KARTERADE:

3.2 VATTENFÖRSÖRJNING

3.3 RÅVAROR

3.4 ENERGI

VÄRDERING

KULTURELLA TJÄNSTER

Kulturella ekosystemtjänster består av immateriella funktioner som naturen tillhandahåller. Dessa tjänster bidrar med en mångfald av naturmiljöer för rekreation, naturupplevelser, kunskap och inspiration, kulturarv och identitet samt är grundläggande för vår fysiska hälsa och vårt mentala välbefinnande.

Gamlegårdsmuseum, Billinge. Foto: Håkan Sandbring

Analys

Kulturella värden finns runt om i Östra Eslöv. Särskilda värden återfinns i projektområdets västra, centrala och norra delar. I den norra delen ligger ett tidigare redan utpekade värdefullt skogsområdet - också med stora rekreativa värden. I anslutning till skogsområdet finns en stor sammanhängande jordbruksmark med två äldre märgelgravar. Värdefulla ytor för såväl kunskapsspridning som för det lokala kulturarvet. Det omgivande låglänta landskapet bestående av jordbruksmark erbjuder dessutom långa siktlinjer i nordlig och östlig riktning.

I de centrala delarna finns flera värdefulla parkstrukturer som hyser viktiga funktioner för rekreation, möten, spontanaktivitet och avkoppling. Närmast järnvägen, i projektområdets västra del, finns ett utpekade riksintresse för kulturmiljövård - ett tecken på höga kulturella värden. I den norra delen av riksintresseområdet finns den historiskt värdefulla äppellunden.

De gröna stråk och strukturer som finns i Östra Eslöv erbjuder specifika kulturella värden och bidrar till såväl vardagsmotion, mentalt välbefinnande som den lokala identiteten.

I de kulturella kartorna synliggörs en tydlig antropocentriska infallsvinkel. Områden i anslutning till utpekade stråk och i anslutning till där människor bor ger således ett större utfall i karteringen av de kulturella ekosystemtjänsterna.

Kulturella tjänster

Samlad karta

4.1
FYSISK HÄLSA

4.2
MENTALT VÄL-
BEFINNANDE

4.3
KUNSKAP OCH
INSPIRATION

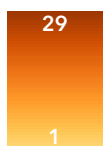

4.4
SOCIAL
INTERAKTION

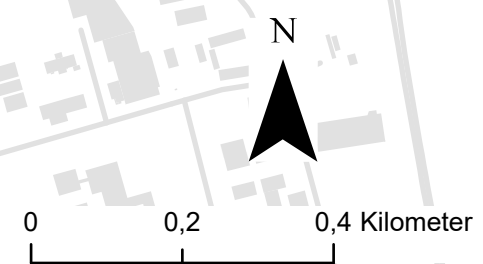
4.5
KULTURARV
OCH IDENTITET

VÄRDERING

Högre värde

Lägre värde

4.1
FYSISK HÄLSA

FYSISK HÄLSA

Grönska och natur bidrar på olika sätt till både fysisk aktivitet och sociala interaktioner. Det finns både direkta och indirekta hälsofrämjande effekter med grön- och naturområden. Vistelse i naturen kan bidra till ökad fysisk aktivitet i form av exempelvis löpturer, men även mer lugna aktiviteter så som långsamma promenader i skogen. Naturbaserade aktiviteter bidrar till stressreduktion, psykisk återhämtning och avslappning.

Grön- och naturområden i människors omedelbara närhet kan därtill bidra med indirekta effekter så som stimulans till rekreativa promenader och fysisk aktivitet. Både större naturområden i tätorternas omland samt grön- och parkområden i tätorter bidrar på olika sätt till ekosystemtjänsten. Vistelse i grönområden som genererar en variation av olika upplevelser som bidrar till aktivitet och mental återhämtning är viktigt för såväl vuxna som barn.

Motion stärker den generella folkhälsan och bidrar därigenom med bland annat minskade sjukskrivningstal. Barn uppvisar exempelvis en förbättrad kognitiv förmåga, bättre motorisk koordination, minskade stressnivåer, ökad social interaktion med vuxna och andra barn samt förbättrade sociala färdigheter vid vistelse i naturen (Strife & Downey 2009).

Analys

I Östra Eslöv finns vissa förutsättningar för fysisk hälsa. Särskilt viktiga strukturer återfinns främst i projektområdets centrala delar i anslutning till skolverksamheterna i området Idrottsparken samt i det rekreativa skogsområdet i norr. Skogsområdet i de nordliga delarna av Östra Eslöv med sin relativt rikliga grönska och närhet till vissa rekreativa faciliteter, erbjuder förutsättningar för fysisk aktivitet och avkoppling får såväl unga som äldre. Med de många idrottsanläggningar, lekplatser och utegym i anslutning till grönstrukturer, erbjuder de centrala delarna av Östra Eslöv en mängd möjligheter för motion och rörelse. Parkstrukturerna längs Bergavägen samt skateparken och äppellunden, bidrar ytterligare till områdets upplevelsekvälitet. Vegetation i anslutning till de platser där människor rör sig förhöjer inte bara rekreativa värden utan, där naturen och fysisk aktivitet samspelar, bidrar också till en bättre livskvalitet och hälsa i samhället.

Cykeltur Foto: Peter Lyden

Fysisk hälsa

INNEHÅLL

- 3p - Idrottsanläggningar vid grönområden större än 5000m²
- 2p - Lekplatser på grönsstrukturer
- 2p - Utegymp på grönsstrukturer
- 2p - Parkstrukturer och områden med upplevelsekaraktär (område längs med Bergavägen samt skateparken och äppellunden)
- 2p - Mindre idrottsanläggningar
- 2p - Vegetation inom 50m från gångvägar/leder (Ej villaträdgårdar)
- 2p - Vegetation inom 50m från cykelvägar (Ej villaträdgårdar)
- 1p - Idrottsanläggningar bestående av sand eller grus

VÄRDERING

4.2 MENTALT VÄL- BEFINNANDE

MENTALT VÄLBEFINNANDE *Analys*

Grön- och naturområden har påvisad positiv effekt på människors mentala hälsa (ex: Strife & Downey 2009; Chen m.fl. 2021; van Hedger m.fl. 2019). Både aktiv vistelse i naturen och mer passivt upplevande i form av att se gröna områden, befinna sig i tysta områden eller områden som bidrar till återhämtning, sinnliga eller andliga upplevelser har positiva hälsoeffekter. Därtill kan grönska, parker och naturmiljöer erbjuda estetiska värden i form av skönhetsupplevelser och mentalt välbefinnande. Utemiljöer som stimulerar till sociala möten där människor har möjlighet att interagera med varandra kan bidra till en ökad förståelse för människors olikheter vilket därtill kan motverka polarisering i samhället.

I Östra Eslöv finns i dagsläget en del strukturer som bidrar till ekosystemtjänsten mentalt välbefinnande. Det rekreativa gångstråket i projektområdets norra del, i anslutning till naturmarken/skogsområdet och den ängsliknande ingenväxtmarken, erbjuder en fridfull miljö för avkoppling och reflektion med möjlighet till strövande promenader. Dessa naturliga områden, tillsammans med parkstrukturerna i de centrala och västra delarna, bidrar till känslor så som harmoni och välbehag. Koloniområden och sammanhängande skogsstrukturer stärker denna känsla ytterligare, medan siktlinjerna över det öppna jordbrukslandskapet bidrar till en känsla av öppenhet och frihet. Dessa gröna och naturliga miljöer är inte bara lugnande, de erbjuder också möjligheter för rekreation, social interaktion och kontakt med naturen, vilket är grundläggande för människors mentala hälsa och välbefinnande.

Välbefinnande vid Trollsjön. Foto: Håkan Sandbring

Mentalt välbefinnande

INNEHÅLL

- 3p - Naturmark*
- 3p - Parkstrukturer och områden med upplevelsekvalité inklusive områden (utpekade noder) längs med Bergavägen samt skateparken och äppelunden. Grönytor/parkstrukturer längs med Östergatan/Ringsjövägen.
- 2p - Vegetation och grönstruktur 50 meter från utpekade rekreativa grönstråk (Ej villaträdgårdar)
- 2p - Sammanhängande skogsstrukturer (större än 4000m²)
- 2p - Grönstruktur invid kyrkor
- 2p - Koloniområden eller odlingslotter
- 1p - Grönstruktur vid bostadsområde (Berga)
- 1p - Mindre grönstruktur vid skolverksamhet (inklusive lekplatser).
- 1p - Småhustomter med flera träd
- 1p - Alléer
- 1p - Områden med potential för mentalt välbefinnande (planteringar, klippta häckar, buskage, platser med parkbänkar/bord)
- 1p - Grönt tak på Carl Engström skolan.

* Naturmark avser områden där naturliga ekosystem såsom skogar, våtmarker och ångar dominerar. I lagret ingår de områden som definierats av kommunen som naturmark, ängsmark samt ruderatmark.

VÄRDERING

4.3 KUNSKAP OCH INSPIRATION

KUNSKAP & INSPIRATION

Vistelse ute i det gröna och i landskapet bidrar till att öka människors medvetenhet och förståelse kring naturens betydelse för oss människor. Naturpedagogiska initiativ erbjuder möjlighet för skolelever och allmänhet att inhämta information och väcka frågor kring vegetation, djur, olika kretslopp, ekosystem och den biologiska mångfalden. Därtill stimuleras barns lek och fantasi av friväxande naturområden samtidigt som ekosystemtjänsten bidrar med insikt kring behovet av att värna om miljön. Det är därigenom särskilt viktigt att det finns god tillgång till olika naturområden i närheten av skolor. Genom att iakttä och skapa sig en förståelse för naturen kan man lära sig om och inspireras av hur naturen löst olika utmaningar och applicera det i andra lösningar.

Analys

I Östra Eslöv finns en mångfald av olika strukturer som på flera sätt hyser förutsättningar för kunskap & inspiration. Den norra delen av projektområdet, där den sammanhängande jordbruksmarken, det (för området) större skogsområdet med inslag av ängsliknande igenväxtmark med utpekade naturvärden, är en relativt rik källa till lärande och inspiration. Märgelgravarna, med en unik salamanderpopulation, bidrar också till denna tjänst genom att erbjuda en unik inblick i den lokala ekologin. I de centrala delarna tillför naturmark, ängsstrukturer och den gamla äppellunden ytterligare värde. Villatomter och bostadsgårdar, med sin personliga prägel och möjlig mångfald av växtarter, erbjuder också möjligheter för kunskapsinhämtning och inspiration. De många olika strukturerna i området bidrar till en djupare förståelse och uppskattning av den lokala ekologin och årstidernas växlingar.

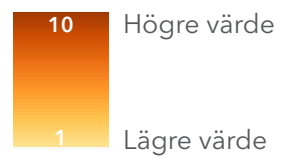
Naturkunskap. Foto: iStock, Eslövs kommuns mediabank

Kunskap och inspiration

INNEHÅLL

- 3p - Naturområden större än 5000m² inom 300 meter från skolverksamhet
- 3p - Jordbruksmark
- 3p - Värdefulla strukturer (innehållande grönområdet längs med Bergavägen, den gamla äppellunden samt grönstruktur vid det gamla vattentornet)
- 3p - Märgelgravar
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 2p - Naturvårdsområden, Nvclass 3 (utpekade i NVI)
- 1p - Naturvårdsområden, Nvclass4 (utpekade i NVI)
- 1p - Mindre grönytor i direkt anslutning till skolverksamhet (inklusive lekplatser).
- 1p - Koloniområden eller odlingslotter

VÄRDERING

4.4 SOCIAL INTERAKTION

SOCIAL INTERAKTION

Social interaktion i stadslandskapet är en grundläggande ekosystemtjänst som främjar möten och samlingspunkter i form av parker, torg och andra gröna utrymmen. Dessa platser fungerar som vitala demokratiska arenor där individer kan sammanstråla, vilket stärker samhällsgemenskapen och bidrar till individers välbefinnande. Forskning har belyst att grönområdets närvaro och kvalitet direkt påverkar graden av social sammanhållning, vilket understryker vikten av att integrera högkvalitativa gröna ytor i urban planering. Regelbunden social interaktion har visat sig ha positiva effekter på människors välbefinnande, varför tillskapandet av fler gröna offentliga mötesplatser också kan bidra till att förbättra fysisk och mental hälsa. Dessutom bidrar välutformade grönområden till att ge en tydligare identitet åt platsen, vilket lockar till större folkliv och rörelse, och indirekt kan stödja ekonomisk utveckling.

Analys

Särskilt goda förutsättningar för ekosystemtjänsten social interaktion i Östra Eslöv återfinns särskilt i de norra och centrala delarna, där gröna strukturer skapar rum för gemenskap och samvaro. Bostadsgårdarna i Berga, karakteriserade av deras öppna och välkomnande utformning med flera träd, erbjuder mötesplatser för människor i området. I närheten av skolverksamhet bidrar grönområden till att främja social interaktion bland ungdomar, skapades en miljö för lek, samarbete och möten. Gångstråk och parker, utrustade med parkbänkar och bord, tjänar som naturliga samlingspunkter, uppmuntrade till spontana möten och gemensamma aktiviteter. Gröna strukturer som främjar social interaktion i området är överlag en brist. Detta indikerar ett behov av att utveckla fler sådana utrymmen för att stärka förutsättningar till möten och interaktion i Östra Eslöv när området går från industri- till bostadsområde.

Social samvaro. Foto: Maskot: Bildbyrå

Social interaktion

INNEHÅLL

- 2p - Grönstruktur vid bostadsområde (Berga), grönstruktur vid lekplatser och skolor samt parker och naturområden med stigar.
- 1p - Idrottsplatser och utegym i anslutning till grönstruktur
- 1p - Koloniområden eller odlingslotter
- 1p - Andra områden med potential för social interaktion (gröna strukturer som också har parkbänkar/bord.
- 1p - Vegetation inom 50m från gångvägar/leder (Ej villaträdgårdar)
- 1p - Grönstruktur invid kyrkor
- 1p - Mindre grönstruktur vid skolverksamhet (inklusive lekplatser)

VÄRDERING

4.5 KULTURARV OCH IDENTITET

KULTURARV & IDENTITET

Naturen och människors långvariga samspel med landskapet är starkt kopplat till det lokala kulturarvet och platsidentitet. Olika syn på naturen under olika historiska skeden återspeglas i till exempel vissa skogsbestånd, parker, odlingslandskap och grönområden. Olika lämningar i kulturlandskapet med tillhörande miljöer bidrar till den lokala identiteten och ger en bild av hur landskapet brukats. Herrgårdslandskap med trädalléer, betes- och jordbruksmarker, koloniträdgårdar samt äldre vegetation som bidrar till en platskaraktär är exempel på miljöer som speglar kulturarvet och en platsidentitet.

Det ömsesidiga samspelet med naturen gör att det finns värdefulla spår i det lokala kulturarvet som bidrar till en stark platsidentitet.

Trädallé Foto: Eslövs kommuns mediabank

Analys

Stora kulturhistoriska värden finns främst i de västra delarna av projektområdet, något som vittnar om stadens järnvägsrelaterade historia. Det Eslöv vi ser idag har utvecklats ur det stationssamhälle som växte fram i samband med byggandet av Södra stambanan i mitten på 1800-talet och spåren av detta återfinns runt om i projektområdet. I projektområdets östra delar återfinns den för Eslöv, men även för stora delar av Skåne, karakteristiska jordbruksmark som präglat denna del av landet under flera tusen år (Eslövs kommun består till 70 procent av mark som är klassad som åkermark (Eslövs kommun 2018)). Bostadsgårdar, villaträdgårdar, alléer och mindre parker är också viktiga delar i den mosaik som utgör en stads/stadsdels grönstruktur. Områdets västra del, i anslutning till järnvägen, anses ha ett särskilt kulturhistoriskt värde och är också utpekad som Riksintresse för kulturmiljövård. Inom detta område finns flera kulturhistoriskt värdefulla byggnader som omges av grönstrukturer. Det gamla vattentornet (uppfört 1905) samt Österkyrkan (färdigställd 1897) är två identitetsstärkande element, vars grönstrukturer bidrar med flera ekosystemtjänster (Eslövs kommun u.å.). Under 1950-talet har i första hand åkermark tagits i anspråk som en del i etableringen av diverse industrier i Östra Eslöv. Bristområden härleds i huvudsak till de delar som fortsatt domineras av industrietableringar med stor andel hårdjord yta och hårt klippta gräsmattor.

Kulturarv och identitet

INNEHÅLL

- 3p - Jordbruksmark
- 3p - Särskilt skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 3p - Gammal skog
- 3p - Vatten (struktur med permanent vattenförkomst)
- 3p - Grönstruktur vid järnvägsspår
- 3p - Värdefulla strukturer kopplat till Eslövs kulturarv (innehållande grönområdet längs med Bergavägen, den gamla äppellunden samt grönstruktur vid det gamla vattentornet).
- 3p - Märgelgravar
- 3p - Grönstruktur som ligger inom Riksintresset för Kulturmiljövård
- 2p - Skyddsvärda träd (utpekade i NVI)
- 2p - Grönstruktur invid kyrkor
- 2p - Alléer
- 2p - Koloniområden eller odlingslotter
- 1p - Medelålders skog
- 1p - Småhustomter med flera träd

VÄRDERING

PRIORITERING

Som en integrerad del av den planerade utvecklingen av Östra Eslöv har vissa ekosystemtjänster identifierats som särskilt prioriterade för området. Denna prioritering syftar till att optimera ekologisk resiliens och livskvalitet för såväl mänskliga som icke-mänskliga invånare i Östra Eslöv.

Fem prioriterade ekosystemtjänster i Östra Eslöv:

- **Biologisk mångfald**
- **Livsmiljöer**
- **Reglering av lokalklimat**
- **Reglering av vatten**
- **Kunskap & inspiration**

1.1
BIOLOGISK
MÅNGFALD

1.3
LIVSMILJÖER

2.1
REGLERING AV
LOKALKLIMAT

2.6 B
REGLERING AV
VATTEN

4.3
KUNSKAP OCH
INSPIRATION

MOTIVERING

Biologisk mångfald är ingen ekosystemtjänst, utan en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster.

Livsmiljöer I utvecklingen av Östra Eslöv behöver plats ges till nya grönbå livsmiljöer.

Reglering av lokalklimat Att skapa lövskugga, vindskydd samt skapa södervända vistelseplatser för både djur och människor kommer vara viktigt för att skapa goda livsmiljöer i Östra Eslöv.

Reglering av vatten Att ta vara på det vatten som kommer som nerdebörd och leda vidare överflödigt vatten samt fördröja det och leda det till växtlighet för att skapa förutsättningar för en balanserad dagvattensituation.

Kunskap och inspiration Sprider vi kunskap och inspiration om naturen ökar viljan att värdera och därmed ta hand om den.

Ekebackens förskola, Trollsjöområdet Foto: Matilda Kennerberg/Eslövs kommuns mediabank

KAPITEL 3

GRÖNSTRUKTUR GESTALTNINGSPRINCIPER

Grönstrukturplan och gestaltungsprinciper

En kommunövergripande grönplan är under framtagande i Eslövs kommun. Inför utvecklingen av Östa Eslöv har en grönstrukturplan med tillhörande gestaltungsprinciper tagits fram för det området specifikt. Förslag till grönstruktur och gestaltungsprinciper har fördjupats inom de fem delområdena som är utpekade i FÖP:en.

GRÖNSTRUKTUR, FÖRSLAG SAMMAFATTNING

Tio stråk med olika karaktärer och funktioner föreslås utvecklas. Kopplat till dessa finns större och mindre platsbildningar som i sin tur gestaltas efter de behov och den identitet som speglar det område de ligger i.

Förslaget till grönstruktur och gestaltningsprinciper i utvecklingsområdet Östra Eslöv tar fasta på de befintliga grönblå strukturerna samt ekosystemtjänsterna i området.

Tio stråk med olika karaktärer och funktioner föreslås utvecklas för att skapa rika och multifunktionella grönblå strukturer som både ger höga upplevelsevärden och fungerar som kvalitativa spridningsvägar genom området. Att stråken är kontinuerliga, varierade och upplevelserika är viktigt för både människor och djur. Lövsugga längs en gång- och cykelväg kan göra att man tar den trots gassande sol en sommardag. Öppet vatten är viktigt för djur och insekter.

Kopplat till stråken finns större och mindre grönblå platsbildningar som gestaltas efter de behov och den identitet som speglar det område de ligger i. Mötesparken blir det centrala grönblå vardagsrummet för Östra Eslöv. För att minska barriäreffekten av Ringsjövägen föreslås den del av gatan som går genom parken utformas som en upphöjd gångfartsgata.

TECKENFÖRKLARING

Gestaltningsprinciper

- 1-10, 35, 41. Gator/stråk
- 4. Järnvägsstråket
- 7. Odlingsstråket
- 9. Gröna, gena granna GC-vägar
- 11, 29, 33-34, 37, 40, 42. Parker
- 12. Sköna öar
- 13. Dungar på stråk
- 14. Bevara-zoner
- 15. Levande skyddsvallar
- 16. Glada ängar
- 17. Meandrande dagvattenstråk
- 18. Buffrande översvämningssytor
- 19. Doft-bryn
- 20. Lekfulla lekotoper
- 21. Art-habitat
- 23. Snack-park
- 25. Trädkorsning
- 26. Bärrendell
- 27. Planterade parkeringar
- 28. P-parkhus

- 30. Parktorgsentréer
- 31. Gårdar i gata
- 32. Ett fruktträd per hus
- Parkstråk
- Regnbäddar längs gata med vegetation
- Trädrad/allé
- Stråk med planteringar längs gata

Andra strukturer

- Projektområdesgräns
- Befintlig bebyggelse
- Befintlig grönstruktur
- Väg
- Järnväg
- Bebyggelse (Förslag från FÖP)

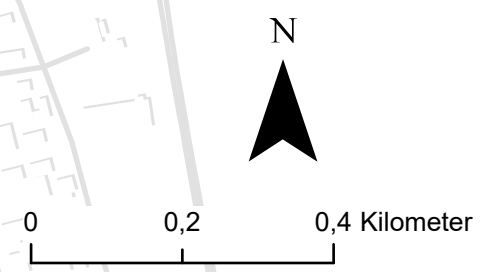
Gestaltningsprincip 10, 22, 24, 36, 38, 39 redovisas inte i GIS

 Område med lägre prioritet. Området föreslås inte få någon ändrad markanvändning i den fördjupade översiktsplanen. Kommunen har inte rådighet över marken inom området. Denna delen är aktuell att genomföra först efter 2035. Grönstrukturen och gestaltningsprinciperna kan användas som underlag inför framtida översiktsplaner och användas vid dialog med fastighetsägare och verksamheter.

Grönstrukturplan

Teckenförklaring fortsätter på nästa sida.
För ökad läsbarhet och detaljnivå, se kartorna avsedda för respektive delområde.

Den grönblå strukturkartan finns förutom i pdf-format som GIS-skikt i shape-format.

GESTALTNINGSPRINCIPER INNEHÅLL

Gestaltungsprinciperna är uppdelade i olika **kategorier**.

DEL A. STRÅK OCH PLATSBILDNINGAR

Gestaltungsprinciper som berör flera delområden beskrivs under rubrikerna **Stråk** och **Platsbildningar**

- **Stråk:** Här beskrivs olika grönblå stråk i östra Eslöv med funktion och karaktär för att få en överblick av hur de olika stråken kompletterar varandra till en gemensam helhet av grönblå strukturer
 1. Robusta Ryggraden
 2. Sköna GC-stråket
 3. Välkomnande allén
 4. Järnvägs-stråket
 5. Trädgårds-stråket
 6. Natur-stråket
 7. Odlings-stråket
 8. Träd-gatan
 9. Gröna, gena, granna GC-vägar
 10. Sinnliga smitvägar *
- **Platsbildningar:** Här beskrivs principer för grönblå platsbildningar i östra Eslöv med funktion och karaktär för att få en överblick av hur de olika platsbildningarna kompletterar varandra till en gemensam helhet av grönblå strukturer
 11. Mötes-parken
 12. Sköna öar
 13. Dungar på stråk
 14. Bevara zoner
 15. Levande skyddsvallar

16. Glada ängar
17. Meandrande dagvattenstråk
18. Buffrande översvämningssytor
19. Doft-bryn
20. Lekfulla lekotoper
21. Art-habitat
22. Gröna landmärken och siktlinjer *
23. Snack-park
24. Fyto-ytor *
25. Träd-korsningar
26. Bär-rondeller
27. Planterade parkeringar
28. P parkhus

DEL B. DELOMRÅDEN

Gestaltungsprinciper som är områdesspecifika för ett delområde beskrivs under respektive **delområde**

- **Delområde Järnvägsstaden:**
 29. Järnvägs-parken
 30. Parktorgs-entréer
 31. Gårdar i gata
 32. Ett fruktträd per husGenerella principer som berör Järnvägsstaden
- **Delområde Bruksstaden:**
 33. Dagvatten-/ Trollsländeparken
 34. Bruksparken
 35. DagvattengatanGenerella principer som berör Bruksstaden

- **Delområde Berga:**
Generella principer som berör Berga

- **Delområde Berga trädgårdsstad:**
 36. Levande fasader *
 37. Natur-parken
 38. Levande tak *
 39. Odlings-gårdar *Generella principer som berör Berga trädgårdsstad

- **Delområde Idrottsparken:**
 40. Vilda parken
 41. Skol-stråket
 42. Industri-parkenGenerella principer som berör Idrottsparken

Varje gestaltungsprincip beskrivs med följande fyra underrubriker:

- Vad:** Här beskrivs vad gestaltungsprincipen innebär
Var: Här beskrivs var gestaltungsprincipen återfinns
Varför: Här beskrivs syftet med gestaltungsprincipen samt huvudsakliga EST och värden
Hur: Här beskrivs gestaltungsprincipens ingående delar och huvuddrag i utformningen. **

* Redovisas inte i GIS.

** Öppna dagvattenåtgärder dimensioneras och gestaltas för långsiktigt hållbar dagvatten- och skyfallshantering samt drift.

Stråk och gröna platser

- **Fem prioriterade stråk:**
 1. Robusta ryggraden
 2. Sköna GC-stråket
 3. Välkomnande allén
 6. Naturstråket
 7. Odlingsstråket
- **Fem prioriterade platsbildningar:**
 11. Mötesparken
 29. Järnvägsparken
 33. Dagvatten-/Trollsländeparken
 37. Naturparken
 40. Vilda parken

DEL A. STRÅK

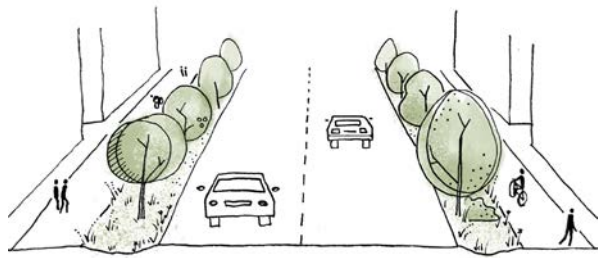
1. Robusta ryggraden

Vad: Robusta Ryggraden identifieras som Östra Eslövs robusta huvudstråk för grönblå strukturer och ekosystemtjänster.

Var: Östergatan/Ringssjövägen. När samtliga delområden: Järnvägsstaden, Bruksstaden, Berga, Idrottsparken och Berga Trädgårdsstad. Korsas av Mötes-parken.

Varför: Fokus på reglerande EST. Den öppna dagvattenlösningen integreras i växtbäddarna för bevattning av vegetationen, samtidigt som regnbäddar med vegetation fördröjer, reducerar och renar dagvattnet.

Hur: Robusta ryggraden utformas med hög kvalitet och en tydlig grönblå karaktär genom väl tilltagna regnbäddar på var sida om körbanan. Flerskiktad vegetation med olika trädarter, låga buskar, prydnadsbuskar, perenner etc. Växtligheten anpassas till det likala ekosystemet för att etablera en östvästlig spridningsväg genom området. Längs stråket återkommer gestaltungsprincipen "Sköna öar" – se separat beskrivning.

H. Ahlström Isacson

2. Sköna GC-stråket

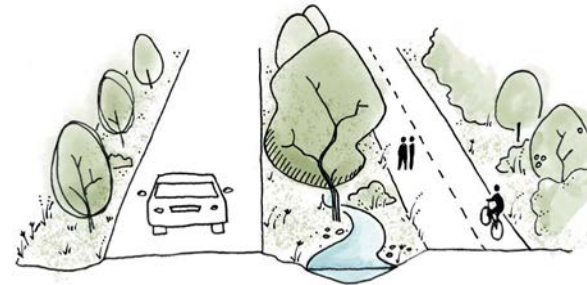
Vad: Sköna GC-stråket innebär ett rumsligt, skyddat och upplevelserikt grönblått stråk längs en brokig omgivning - Östra Eslövs skönaste promenad- och cykelstråk med minimerad motortrafik.

Var: Per Håkanssons väg. GC-koppling från Joel Sallius park och stadsparken i väst, över järnvägen via ny GC-bro till Snärjet i öst. När två delområden: Idrottsparkens södra kant samt Järnvägsstaden. Majoriteten av stråket går genom verksamhetsområden.

Varför: Fokus på stödjande, reglerande och kulturella EST, till exempel ett skönt lokalklimat, mänsklig skala, årstidsvariationer etc. där upplevelser för alla sinnen främjar långsamma rörelser och minskar mentala avståndet mellan centrum och Snärjet. Öppen dagvatten- och skyfallshantering genom diken.

Hur: Stråkets bredd varierar kraftigt från mycket smalt till möjliga breddningar av stråkets grönblå struktur. Minst 3 olika principsektioner möjliggörs längs vägen:

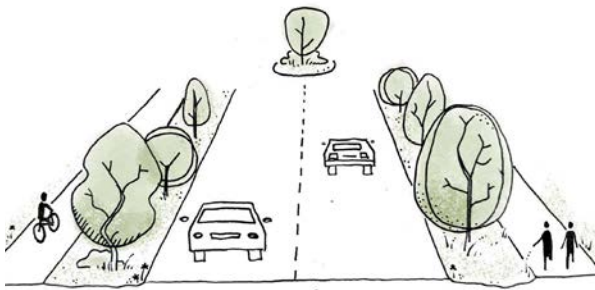
- I väster: Cykelfartsgata med trottoarer i villaområde
- I mitten: Enkelriktad körväg och separerad gång- och cykelväg. Utrymme för grönblå struktur med dike och flerskiktad vegetation med vild karaktär och stor andel inhemska arter. Genomsläppligt material på körbanan för omhändertagande av dagvatten och sänkta hastigheter. Se Illustration
- I öster: Dubbelriktad, smal körväg och separerad gång- och cykelväg med utrymme för grönblå struktur längs öppet dagvattendike.

Hanna Ahlström Isacson

3. Välkomnande allén

- Vad:** Välkomnande allén innebär en inbjudande entré och infartsväg för person- och godstrafik, gående och cyklister med trädader som tydligt visar vägen in i orten.
- Var:** Trehäradsvägen mellan ny cirkulationsplats vid väg 113 till järnvägsviadukt mot västra Eslöv. När delområdet Järnvägsstaden, men majoriteten av stråkets sträckning går genom verksamhetsområden.
- Varför:** Fokus på reglerande och kulturella EST. Trädplanteringar i gatan främjar orienterbarhet, mänsklig skala, lokalklimat och mer långsamma rörelser. Öppen dagvattenhantering med vegetation längs gatan avlastar lågpunkten vid järnvägsviadukten.
- Hur:** Den breda gatusektionen möjliggör trädplanteringar med regnbäddar och öppna diken. Trädraderna anpassas till befintliga gatusektioner genom en variation av enkel- och dubbelsidiga trädader på olika sidor av gatan. Olika trädder bidrar med varierad storlek och karaktär vilket stärker delområdenas identitet längs vägen. En arboretum-allé med välkomnande årstidsvariationer.

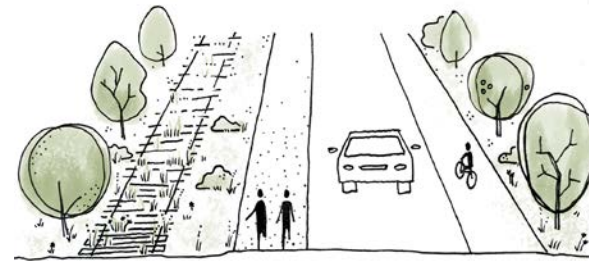

Christoffer Borg Mattisen

4. Järnvägs-stråket

- Vad:** Järnvägs-stråket innebär en rekreativ rundslinga längs Östra Eslövs nerlagda järnvägsspår, karakteristiska för området med särskild bevarandestatus.
- Var:** Järnvägs-stråket når delområdena Bruksstaden, Järnvägsstaden och verksamhetsområden - från Bruksgatan i norr längs järnvägen till Järnvägsparken och Abullahagen i söder där Bruksgatan ansluter och går hela vägen tillbaka norrut. Järnvägs-stråket gör en avstickare vid "Vilda parken".
- Varför:** Fokus på stödande och kulturella EST. Även för pollinatörer. Rekreativt stråk primärt för cyklister och gående, men även motortrafik längs Bruksgatan. Ekologisk korridor mellan naturen i norr och Abullahagen i söder.
- Hur:** Befintliga järnvägsspår bevaras där omgivande grönstruktur tillåts utvecklas som förvildad ruderatmark med hög artdiversitet. Fördelaktigt att etablera vegetation som gynnar pollinatörer då de vanligtvis trivs längs järnvägsspår, kraftledningsgator och andra ruderatmarker. Ett grusat rekreativt-stråk för rörelser anläggs intill för att bevara befintlig grönstruktur med höga natur- och kulturvärden. Bruksgatan kan utformas som en cykelfartsgata, med cykelbana i gatan där cyklister har företräde.

Industrispåret är i kommunal ägo där Eslövs kommun sätter ramar för vilken typ av gods och vilka tider på dygnet som transporter på spåret får ske. Om godsspåret tas ur bruk kan spåren efter hand utvecklas till denna typ av rekreativa stråk.

Eslövs kommun bildbank

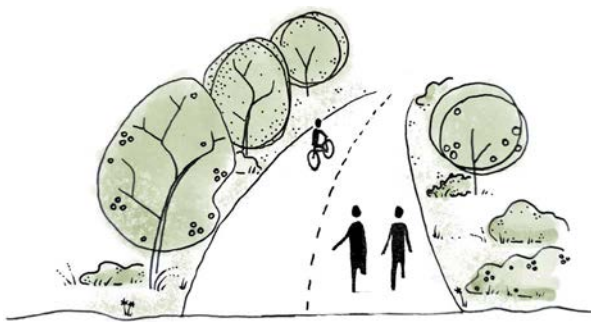
5. Trädgårds-stråket

Vad: Trädgårds-stråket innebär ett parkstråk för gående och cyklister med trädgårdskaraktär och tydliga årstidsvariationer.

Var: När tre delområden. Löper i väst-östlig riktning längs befintliga och nya stråk från äppellund och koloniträdgårdar i Bruksstaden, genom Berga till Berga trädgårdsstad.

Varför: Fokus på stödjande, försörjande och kulturella EST. Gynna pollination. Grön länk som binder samman grönskan från villaområden i västra Eslöv med grönstrukturen i Berga trädgårdsstad.

Hur: Trädgårds-stråket utformas som ett dubbelriktat gång- och cykelstråk. Vegetationen längs stråket gestaltas med flerskiktad, blommande och bärande växtarter som producerar frukt, nötter, bär, smakarika bladverk och lockar pollinatörer.. Här finns upplevelserika årstidsvariationer med tidig vårlök, söta sommarbär och smakarika höstäpplen.

H. Ahlström Isacson

6. Natur-stråket

Vad: Natur-stråket innebär ett lummigt parkstråk för gående och cyklister med en naturlig och förvildad karaktär.

Var: När delområdena Berga trädgårdsstad, Berga, Idrottsparken. Löper i nord-sydlig riktning längs befintligt gång- och cykelstråk från Harjagersvägen i norr genom Berga trädgårdsstad rakt söderut genom verksamhetsområden till Abullahagen i söder.

Varför: Fokus på stödjande och kulturella EST. Grön länk som binder samman Natur-parken i norr med Abullahagen i söder.

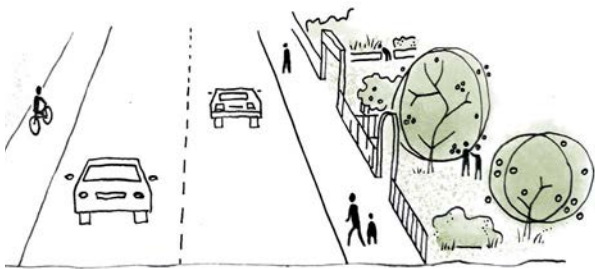
Hur: Natur-stråket utformas som ett dubbelriktat gång- och cykelstråk. Naturlika planteringar längs stråket gestaltas med flerskiktad vegetation, vild karaktär och stor andel inhemska arter. Längs stråket utvecklas små platsbildningar, se "Dungar på stråk" samt inslag av naturpedagogisk information, se "Art-habitat".

H. Ahlström Isacson

7. Odlings-stråket

- Vad:** Odlings-stråket innebär ett stråk med tydligt odlings-tema, där koloniträdgårdar, trädgårdslotter, fruktlundar, pallkragar etc. bidrar med rörelser, vistelse och möten längs vägen.
- Var:** Gasverksgatan från Trehäradsvägen i söder till Pärलगatan i norr. När två delområden: Bruksstaden samt kanten av Järnvägsstaden.
- Varför:** Fokus på försörjande och kulturella EST samt pollination. Stråk för motortrafik, cyklister och gående där gatans befintliga identitet utvecklas till ett attraktivt och unikt grönbliått stråk med tydlig odlingskaraktär och stärkta ekosystemtjänster.
- Hur:** Odlings-stråket är en dubbelriktad gata med trottoarer. Gatan kantas av prydliga och sammanhållna indelningar av staket, häckar och portaler för koloniträdgårdar, trädgårdslotter, fruktlundar, pallkragar etc. Möjlighet för uthyrning av odlingsmark med olika storlek samt självplock på kommunens mark. Befintliga markparkerings längs stråket effektiviseras i "P-parkhus" eller utformas som "Planterade parkeringar".

H. Ahlström Isacson

8. Trädgatan

- Vad:** Träd-gatan innebär en livlig stadsgata och viktig entrégata in mot centrum med urban karaktär där gatuträd bidrar med ekosystemtjänster.
- Var:** Kvarngatan som når två delområden: Bruksstaden och Järnvägsstaden. Koppling till Dagvatten-/Trollsländeparken i norr och den Välkommande allén i söder. I framtiden kan den norra delen som nyss är ombyggd kompletteras med grönska vid.
- Varför:** Fokus på reglerande och kulturella EST. Gatuträd bidrar med en mänsklig skala och gott lokalklimat i gatumiljön vilket främjar långsamma rörelser och vistelse. Olika träddarter bidrar med olika kvaliteter under året - årstidsvariationer, vindreglering, luftrening, skuggning etc.
- Hur:** Gatan planeras som dubbelriktad med gång-och cykelbanor på båda sidor om gatan. Trädplanteringar planeras mellan gata och oskyddade trafikanter. Hårda prioriteringar mellan utrymme för gatuparkerings och grönbliå strukturer längs gatan kan balanseras genom ett minimikrav på gatuträd med jämna mellanrum. En trädgata, helt enkelt.

9. Gröna, gena granna GC-vägar

Vad: Gröna, gena, granna GC-vägar innebär stråk för gående och cyklister som skapar en sammanhängande grönbå stadsväv mellan olika gröonstrukturer.

Var: Inkluderar beskrivna parkstråk för gående och cyklister enligt ovan, men även befintliga cykelstråk längs Verkstadsvägen och Harjagersvägen har potential att vidareutvecklas med grönbå strukturer som främjar ekosystemtjänster.

Varför: Fokus på reglerande och kulturella EST som främjar rörelser för gående och cyklister, minskar mentala avstånd och bidrar till ett ökat stadsliv. Till exempel ett gott lokalklimat, tydliga årstidsvariationer och sinnlighet.

Hur: Dessa stråk utformas för att upplevas som gena, säkra, vackra och upplevelserika stråk för gående och cyklister. Detta genom en flerskiktad gröstruktur med stora upplevelsevärden och årstidsvariationer, samt tydliga siktlinjer mot attraktiva målpunkter.

H. Ahlström Isacson

10. Sinnliga smitvägar

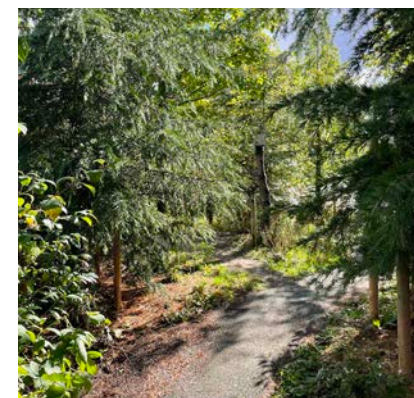
Vad: Sinnliga smitvägar innebär en finmaskig struktur av grönbå, gena och upplevelserika smitvägar för gående inom bostadsbebyggelsen i Östra Eslöv.

Var: Bostadsmiljöer generellt, till exempel inom delområdena Berga Trädgårdsstad, Berga, Idrottsparken och Järnvägsstaden.

Varför: Fokus kulturella EST i bostadsmiljön. Främjar identitet, orienterbarhet, fysisk hälsa, mentalt välbefinnande, naturpedagogik, social interaktion som lockar människor att vilja röra sig till fots och stanna upp i bostadsmiljön.

Hur: Sinnliga smitvägar gestaltas som en finmaskig grönbå struktur i bostadsbebyggelsen. Sinnliga, upplevelserika och lekfulla inslag, till exempel lågstråk med stepping stones, stock och sten, spänger, uppklippta gräs-stråk, busk-portaler etc. kombineras med tydliga årstidsvariationer, doftande blommor, frukt och bär, höstfärger, vattenspeglar etc.

Redovisas inte i GIS

H. Ahlström Isacson

DEL A. PLATSBILDNINGAR

11. Mötes-parken

- Vad:** Mötes-parken innebär en ny stadsdelspark som binder samman Idrottsparken och Berga bostadsområde över Ringssjövägen. En social mötes-park för hela Eslöv, Östra Eslövs nya "Central park" och kommunala hjärta.
- Var:** Parken utgörs av den befintliga gemensamhetsytan i Berga med stora, uppvuxna träd och gräsytor samt gångstråk, lek och aktivitet. Detta binds ihop över Robusta ryggraden med Idrottsparkens befintliga gräs- och idrottsplaner.
- Varför:** Fokus på stödjande och kulturella EST med ekologiska, rekreativa, sociala och pedagogiska värden. Både för boende i närområdet och mer långväga besökare.
- Hur:** Mötes-parkens befintliga grönbå strukturer stärks och utvecklas genom flexibla, naturbaserade lösningar med hög kvalitet på funktion och innehåll. Här finns möjlighet att utveckla topografiska variationer med kullar och sänkor, tillföra flerskiktad vegetation med olika rumsligheter mellan öppna gräsytor och gestalta öppna dagvattenhantering med lågpunkter och lågstråk. Resultatet blir en livfull park med grönbå rumsligheter för lugna och aktiva möten.

Susanne Hultman

12. Sköna öar

- Vad:** Sköna öar kan beskrivas som mindre fickparker, kvartersparker eller gröna noder längs primära grönbå rörelsestråk. De innebär naturbaserade platsbildningar och naturliga träffpunkter där olika funktioner och aktiviteter ryms.
- Var:** Sköna öar utvecklas i Berga Trädgårdsstad längs områdets centrala huvudstråk. Sköna öar utvecklas även med fördel längs Robusta Ryggraden och andra grönbå huvudstråk.
- Varför:** Fokus på reglerande och kulturella EST med upplevelser som får människor att röra sig, stanna upp och vistas i utemiljön. Genom ett gott lokalklimat, årstidsvariationer, skönhetsupplevelser, sinnlighet, naturpedagogik, identitet, orienterbarhet etc. främjas stadslivet.
- Hur:** Sköna öar utformas som fickparker med en grön eller grönbå grundstruktur där en rumslig, flerskiktad vegetation främjar ekosystemtjänster enligt ovan. Öarna gestaltas med olika typer av innehåll i grönskan: sittplatser, lek, rörelse, aktivitet, vila etc. Växtligheten är med fördel inhemsk för att förstärka spridningssamband. Många "Sköna öar" är utplacerade längs "Robusta ryggraden" som har potential att fungera som ett viktigt spridningsstråk.

H. Ahlström Isacson

13. Dungar på stråk

Vad: Dungar på stråk innebär mindre, naturbaserade, grönbå rumsligheter med en karaktär inspirerad av lummiga dungar.

Var: Dungarna utvecklas längs parkstråken Trädgårds-stråket, Natur-stråket och Skol-stråket, gärna på hörn och vid korsningar för att annonsera, bjuda in och leda vidare.

Varför: Fokus på reglerande och kulturella EST genom flera mindre grönbå målpunkter längs grönbå stråk som får människor att röra sig, stanna upp och vistas i utemiljön. Genom ett gott lokalklimat, årstidsvariationer, skönhetsupplevelser, sinnlighet, naturpedagogik, identitet, orienterbarhet etc. främjas stadslivet.

Hur: Dungarna utformas som mindre träd-dungar med rumslig, flerskiktad vegetation som främjar ekosystemtjänster för vistelse enligt ovan. Dungarna gestaltas med olika typer av innehåll i grönskan: sittplatser, lek, rörelse, aktivitet, vila etc.

H. Ahlström Isacson

14. Bevara-zoner

Vad: Bevara-zoner innebär befintliga miljöer med större, sammanhängande, grönbå strukturer som anses bevarande värda. Exempelvis biotopskyddade element, uppväxta naturmiljöer, ostörd mark, flerskiktad vegetation och öppna dagvattenlösningar.

Var: Befintliga miljöer i Natur-parken, Vilda parken och Mötes-parken

Varför: Fokus på stödjande EST. Befintliga grönbå strukturer med uppvuxen vegetation genererar ekosystemtjänster mer effektivt än nyetablerad vegetation. Därför bör dessa skyddas och bevaras från framtida påverkan. Kan även utgöra hemvist för artskyddade djur, insekter och växter.

Hur:

- Befintlig mark/jord skyddas, till exempel från komprimering eller vattenmättning
- Befintlig vegetation skyddas, till exempel från rotskador, påkörning eller felaktig beskärning. Uppvuxna träd ska bevaras i så stor utsträckning som möjligt
- Lågstråk och lågpunkter skyddas och bevaras
- Biotopskyddade element skyddas och bevaras, till exempel märkegravar och alléer
- Död ved och andra livsmiljöer skyddas och bevaras

H. Ahlström Isacson

15. Levande skyddsvallar

- Vad:** Levande skyddsvallar innebär vallar som fungerar som skydd, barriärer och avskärmning mot till exempel större vägar och järnväg med tunga transporter och farligt gods samt störande verksamheter och miljöer.
- Var:** Befintliga och nya vallar som skydd mot miljöer som kan innebära risker utifrån hälsa och säkerhet.
- Varför:** Fokus på stödjande och reglerande EST, till exempel biologisk mångfald, livsmiljöer, ett långsträckt ekologiskt samband, pollinering, reglering av buller och luftrening. Vallarna kan även bidra med kulturella ekosystemtjänster, till exempel rekreation och naturpedagogik.
- Hur:** Levande skyddsvallar utformas som bullervallar med en flerskiktad vegetation där stor variation av växtarter komponeras för att främja ekosystemtjänster med fokus enligt ovan. Levande skyddsvallar möjliggör lokal hantering av anläggningsmassor från exploatering. Delar får gärna lämnas att växa till täta snår som en fri-zon för skyggare fågelarter.

16. Glada ängar

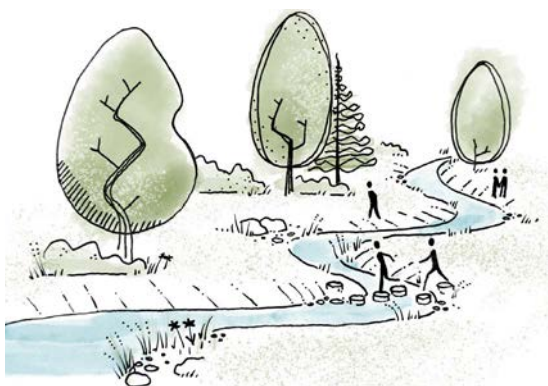
- Vad:** Glada ängar innebär att klippta gräsytor utvecklas till blommande ängsytor med dungar av flerskiktad vegetation.
- Var:** På "överblivna" ytor i befintliga verksamhetsområden och vid viktiga livsmiljöer för pollinatörer längst i norr.
- Varför:** Fokus på stödjande och reglerande EST, till exempel livsmiljöer och pollinering. Klippta gräsytor med låg kapacitet för EST utvecklas för fler ekosystemtjänster och mindre skötsel. Slätter innebär en lägre skötselintensitet jämfört med klippta gräsytor.
- Hur:** Befintliga gräsytor utvecklas för ängsvegetation som slåss en till två gånger per år (beroende hur näringsrik matjorden är). Det finns olika metoder för utveckling av gräsmatta till äng. Flerskiktad vegetation planteras i mindre öar. Här finns även möjlighet att skapa platsbildningar med uppklippta stråk och platser för vistelse.

H. Ahlström Isacson

17. Meandrande dagvattenstråk

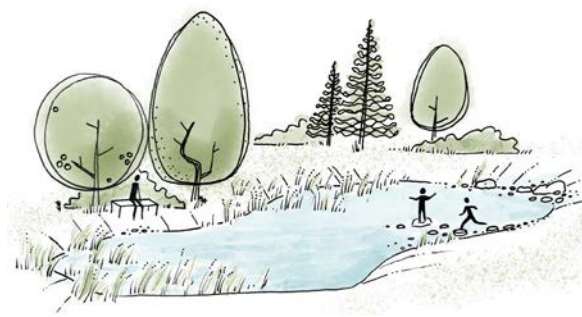
- Vad:** Meandrande dagvattenstråk innebär öppna dagvattenlösningar i form av slingrande lågstråk där dagvatten och skyfall samlas upp, fördröjs, infiltreras, renas, avdunstar och leds vidare till buffrande översvämningsytor.
- Var:** Befintliga och nya lågstråk och rinnvägar, till exempel öppna svackdiken och bäckar utvecklas till meandrande dagvattenstråk i samtliga parkområden.
- Varför:** Fokus på stödjande, reglerande och kulturella EST. Meandrande dagvattenstråk avlastar ledningssystemen och minskar risken för översvämningar samtidigt som flera ekosystemtjänster främjas, till exempel livsmiljöer, upplevelser, lek och naturpedagogik. Viktigt att rent vatten hamnar i livsmiljöerna för groddjur.
- Hur:** Dagvattenstråken gestaltas med inspiration från vattnets naturliga, meandrande och mer långsamma rörelser. Längs dikeskanterna finns möjlighet till en varierad, flerskiktad vegetation med träd, buskar och marktäckare i olika fuktzoner.

Urbio

18. Buffrande översvämningsytor

- Vad:** Buffrande översvämningsytor innebär öppna dagvattenlösningar med översvämningsbara lågpunkter där dagvatten och skyfall från angränsande ytor och dagvattenstråk samlas upp, fördröjs, infiltreras, renas och avdunstar.
- Var:** Befintliga mägerhål och fuktiga lågpunkter. Befintliga lågpunkter som behöver flyttas och utvecklas för att främja fler ekosystemtjänster, till exempel i Idrottsparken. Nya lågpunkter och översvämningsytor i nya parker och andra större, gröonstrukturer.
- Varför:** Fokus på stödjande, reglerande och kulturella EST. Buffrande översvämningsytor avlastar ledningssystemen och minskar risken för översvämningar samtidigt som flera ekosystemtjänster genereras, till exempel livsmiljöer, upplevelser, lek och pedagogik.
- Hur:** Buffrande översvämningsytor kan utformas som olika typer av fuktiga och blöta lågpunkter med olika storlek, djup och vegetation beroende på funktion och kapacitet. Till exempel som breda regnbäddar och regnträdgårdar, dagvattendammar eller artificiella våtmarker med olika fuktzoner och vegetationsskikt.

Urbio

19. Doft-bryn

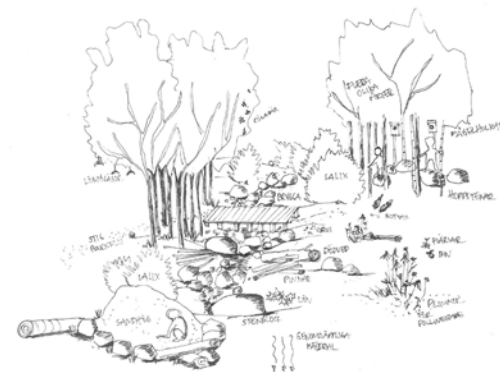
- Vad:** Doft-bryn innebär en doftande brynvegetation – en övergångszon mellan högvuxen trädvegetation och öppen mark.
- Var:** Doft-bryn utvecklas på södervända "Levande skyddsvallar" samt längs södervända grönytor mot verksamheter.
- Varför:** Fokus på stödjande och reglerande EST. Genom doft-brynen främjas ekosystemtjänster som livsmiljöer, vindskydd, spridningskorridorer, pollinering, men även rening av luft och reglering av lukt genom denna väldoftande grönstruktur med växlande doftsensationer under året.
- Hur:** Doft-brynen utformas som glesa, södervända, blomrika och väldoftande brynmiljöer med lövträd och buskar som erbjuder nektar och pollen från tidig vår till sensommar. Dessa brynmiljöer har stor potential att bli mycket artrika, då de erbjuder livsmiljöer för arter från både det halvslutna och det öppna landskapet.

H. Ahlström Isacson

20. Lekfulla lekotoper

- Vad:** Lekotoper innebär naturbaserade grönbå miljöer som erbjuder lekvärden, naturvärden och ekosystemtjänster i ett. Det är miljöer där lek och landskap är sammanflätade till en rik, naturlig och grön miljö där det plats specifika är utgångspunkten för leken.
- Var:** Lekotoper utvecklas på skol- och förskolegårdar, på bostadsgårdar, i parker och längs parkstråk.
- Varför:** Lekotoper kan utvecklas med fokus på olika ekosystemtjänster och olika typer av lek, till exempel motorisk-, utforskande-, skapande-, och social lek samt fantasilek. Tydliga kulturella ekosystemtjänster och naturpedagogiska värden.
- Hur:** Lekotopernas gestaltning utgår från naturbaserade lösningar med landskapselement, naturmiljöer och vegetation som grund för att skapa rumsligheter, sinnesupplevelser, utmaningar och rekvisita till leken - kullar och sänkor, stockar och stenar, rinnande vatten och vattenspeglar, naturliga lösa material samt olika växtmaterial.

Urbio

Urbio

21. Art-habitat

Vad: Art-habitat innebär utvalda platser med specifika livsmiljöer för arter som kan främjas genom tillägg av anpassade bo-platser och uppmärksammas i naturpedagogiskt syfte.

Var: Art-habitat utvecklas på skol- och förskolegårdar, på bostadsgårdar, i parker och längs parkstråk. Lämpligt längs robusta ryggraden så att spridningsvägen förstärks.

Varför: Fokus på stödjande och kulturella EST. Art-habitat stärker olika arters livsmiljöer med boplatser samt utgör viktiga platser för naturpedagogik.

Hur: Bo-platser utformas till den eller de arter som ska gynnas på respektive plats genom en grönblå, naturbaserad grundstruktur med olika tillägg beroende på art, till exempel död ved, sandblottor, stenrösen, fågelholkar, fladdermusholkar, för till exempel större och mindre hackspett, pilgrimsfalk, grönling och spillkråka.

H. Ahlström Isacson

22. Gröna landmärken och siktlinjer

Vad: Gröna landmärken och siktlinjer innebär grönblå stråk och platsbildningar som stärker orienterbarheten och identiteten i östra Eslöv.

Var: Gröna landmärken och siktlinjer utgörs av en kombination av följande gestaltungsprinciper:

- Järnvägs-stråket
- Gröna, gena, granna GC-vägar
- Odlings-stråket
- Träd-korsningar

Varför: Fokus på kulturella EST. Dessa gestaltungsprinciper bidrar tillsammans till gestaltade gröna siktlinjer och landmärken i östra Eslöv som stärker orienterbarhet och läsning av stadens relationer. Dessutom bygger de Eslövs identitet med fokus på gröna kulturmiljöer.

Hur: Se beskrivning under respektive gestaltungsprincip.

Redovisas inte i GIS

H. Ahlström Isacson

23. Snack-park

Vad: Snack-park innebär olika typer av testbeds och pop up-platser för att bjuda in till dialog och med-, sam-, platsskapande genom tillfällig landskapsarkitektur med naturbaserade lösningar.

Var: I utvalda parker och parkstråk under olika etapper av stadsutvecklingen i Östra Eslöv.

Varför: Fokus på olika ekosystemtjänster beroende på område, tidpunkt och aktuella frågeställningar. Naturbaserade lösningar för att testa idéer och få människor kan känna sig delaktiga och inkluderade i den grönblå utvecklingen av Östra Eslöv.

Hur: Tillfällig arkitektur anpassas efter aktuella frågeställningar och de målgrupper som bjuds in på respektive plats. Kan till exempel arrangeras genom tävlingar och studentarbeten.

H. Ahlström Isacson

24. Fyto-ytor

Vad: Fyto-ytor innebär förorenade markytor som renas långsiktigt med hjälp av växtlighet, så kallad fytoremediering.

Var: På utvalda platser i områden med förorenad mark som ska utvecklas långsiktigt.

Varför: Fokus på reglerande EST. Fytoremediering kan kombineras med landskapsarkitektur för framtida bruk av platsen samt utformas för att främja den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i området. Deponering av förbränt växtmaterial är billigare och mindre ytkrävande än att deponera förorenade jordvolymen.

Hur: Val av saneringsmetod väljs utifrån den befintliga situationen och hur den förorenade platsen ska användas i framtiden, där aspekter som typ av föroreningar, jordsammansättning, ståndort etc. avgör utformning. Fyto-ytor planeras med växtarter som har förmåga att tolerera, extrahera, degradera eller stabilisera olika typer av föroreningar i mark och vatten.

Redovisas inte i GIS

25. Träd korsningar

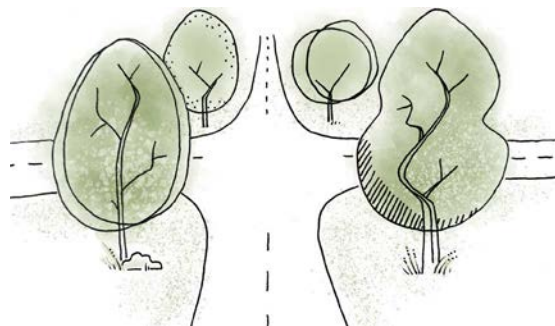
Vad: Träd korsningar innebär storskaliga trädplanteringar vid viktiga entrépunkter samt vid korsningspunkter under/över väg och järnväg.

Var: I Östra Eslöv är följande platser aktuella för träd korsningar:

- Tre undergångar (tunnlar) (Järnvägsstaden)
- En ny gång- och cykelbro i områdets södra del (Järnvägsstaden)
- Grönt stråk över gatan (Mötes-parken)
- Två rondeller (entrépunkter) vid väg 113.

Varför: Fokus på kulturella EST. Träd korsningar fungerar som tydliga landmärken och orienteringspunkter på längre håll i landskapet. De tillgängliggör, synliggör och kopplar samman viktiga korsningspunkter över barriärer i Eslöv - både ekologiskt och upplevelsemässigt.

Hur: Storskaliga träd planteras i tydliga samband på olika sidor om korsningar och barriärer, till exempel på olika sidor om en väg- eller järnvägsstruktur. Trädarter väljs bland annat utifrån ståndort, karaktär och livslängd. På ädellövträd placeras med fördel fladdermusholkar.

Christoffer Borg Mattissen

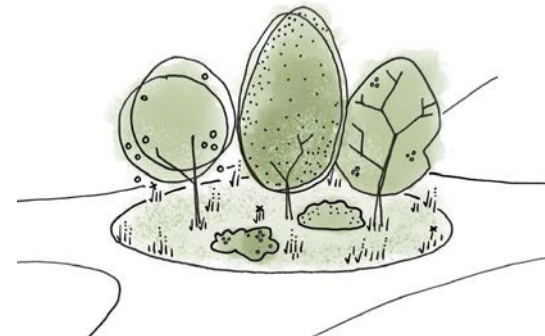
26. Bär-rondeller

Vad: Bär-rondeller innebär cirkulationsplatser med tydlig identitet som främjar orienterbarhet stärker Östra Eslövs grönbå karaktär.

Var: Befintliga och nya rondeller. Till exempel ny cirkulationsplats i korsningen väg 113 - Trehärdsvägen enligt FÖP.

Varför: Fokus på stödande och kulturella EST. Bidrar med livsmiljöer på outnyttjade, hårdgjorda ytor, hanterar dagvatten och främjar orienterbarhet och stärker områdets grönbå identitet.

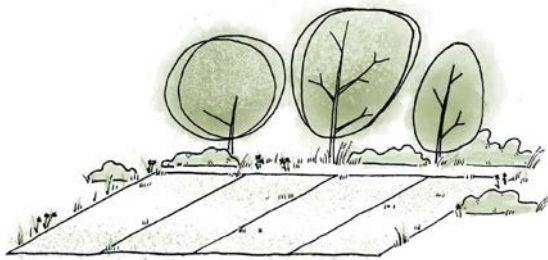
Hur: Bär-rondeller utformas med vegetation, vattenspeglar och byggda element för att bidra med livsmiljöer för olika flygande arter. "Bärande" växtarter som producerar frukt, bär, frön och växtdelar uppskattas av fåglar och insekter, liksom vattenspeglar och boplatser, till exempel holkar, insektshotell, faunadepåer etc.

ulf Axelsson

27. Planterade parkeringar

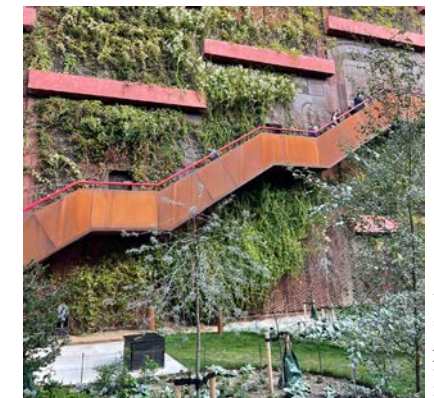
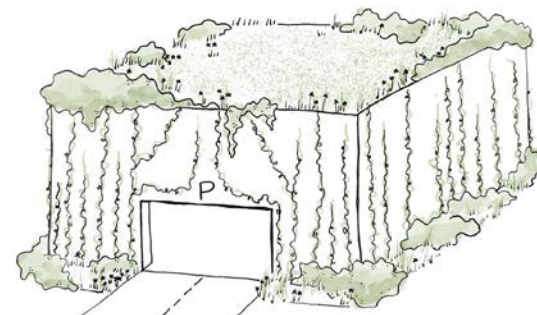
- Vad:** Planterade parkeringar innebär att grönbå strukturer integreras i större ytor av hårdgjorda markparkeringar.
- Var:** Befintliga och nya mark- och gatuparkeringar i områden med bostäder, verksamheter, skola etc. Särskilt värdefullt i entrésituationer där människor rör sig och i situationer där parkeringen innebär ett första intryck av området.
- Varför:** Fokus på reglerande EST. Stora, hårdgjorda parkeringsytor kompletteras med regnbäddar som tar emot, fördröjer och renar regnvatten. Regnbäddarna bryter upp den hårdgjorda miljön och bidrar med EST, vilket bland annat minskar risken för värmeböljor och skyfall. Träd bidrar med värdefull skugga.
- Hur:** Regnbäddar utformas med en flerskiktad vegetation som levererar välkomnande årstidsvariationer. En stor andel parkeringsplatser som möjligt utformas med genomsläppligt markmaterial, till exempel gräs- eller grusarmering för dagvattenhantering. Detta är särskilt viktigt i identifierade lågstråk och lågpunkter.

H. Ahlström Isacson

28. P-parkhus

- Vad:** P-parkhus innebär parkeringshus och underjordiska parkeringsgarage som utformas för att bidra med grönbå strukturer och ekosystemtjänster.
- Var:** Utvecklas i nya områden med bostäder, verksamheter och service.
- Varför:** Fokus på stödjande och reglerande EST. Hårdgjorda ytor med ytkrävande markparkeringar ersätts av yt-effektiva parkeringshus som utformas för att bidra till Eslövs grönbå struktur och ekosystemtjänster, till exempel livsmiljöer, luftrening, pollinering och dagvattenhantering.
- Hur:** Fasader och taklandskap på parkeringshusen gestaltas med olika typer av vegetationssystem. Till exempel klättrväxter från mark och olika typer av biotopk. Ju större variation, desto bättre. Tillägg av olika vattenspeglar, holkar, död ved och faunadepåer bidrar med livsmiljöer för olika arter.

H. Ahlström Isacson

DEL B. DELOMRÅDE JÄRNVÄGSSTADEN

I takt med att Järnvägsstaden utvecklas, läggs ett ökat fokus på att integrera grönblå strukturer för att främja biologisk mångfald och skapa naturnära upplevelser för invånarna. Förbindelser för gående och cyklister stärks, och förutsättningar för nya grönområden och rekreativa ytor skapas. Denna gröna inriktning siktar på att binda samman den historiska miljön med framtida behov, där Järnvägsstadens identitet bevaras samtidigt som en hållbar och inbjudande stadsdel utvecklas.

Delområde Järnvägsstaden:

- 29. Järnvägs-parken
- 30. Parktorgs-entréer
- 31. Gårdar i gata
- 32. Ett fruktträd per hus

Generella gestaltungsprinciper som berör Järnvägsstaden:

- 1. Robusta Ryggraden
- 2. Sköna GC-stråket
- 3. Välkomnande allén
- 4. Järnvägs-stråket
- 8. Träd-gatan
- 9. Gröna, gena, granna GC-vägar (Robusta ryggraden, Sköna GC-stråket, Järnvägs-stråket)
- * 10. Sinnliga smitvägar
- 18. Buffrande översvämningsytor
- 19. Doft-bryn
- 20. Lekfulla lekotoper
- 21. Art-habitat
- * 22. Gröna landmärken och siktlinjer
- 23. Snack-park
- 25. Träd-korsningar
- 26. Bär-rondeller
- 27. Planterade parkeringar
- 28. P-parkhus

*Redovisas inte i GIS

0 0,1 0,2 Kilometer

29. Järnvägs-parken

Vad: Järnvägsparken innebär en park med stor anknytning till järnvägen, vilket påverkar dess karaktär. Parken kan utvecklas till en attraktiv, naturbaserad park inspirerad av områdets kulturhistoria.

Var: Järnvägs-parken ligger i delområdet Järnvägsstaden och utgörs av befintlig industri- och ruderatmark mellan Järnvägs-gatan och järnvägsbanan.

Varför: Fokus på stödjande och kulturella EST. Viktig sammanlänkade grönstruktur i en hårdgjord stadsdel. "Järnvägs-stråket" och "Sköna GC-stråket" binder samman parken med andra parker och naturområden i norr, syd, väst och öst.

Hur: Områdets befintliga karaktär bevaras och utvecklas till en järnvägsinspirerad park med vild karaktär som främjar ekosystemtjänster. En variation av öppen ängsmark och mer sluten, flerskiktad vegetation bidrar till en stor artrikedom i parken. Vegetationen kan tillåtas utvecklas spontant med olika rumsligheter för vistelse, så länge invasiva arter begränsas.

Eslövs kommuns bildbank

30. Parktorgs-entréer

Vad: Parktorgs-entréer innebär grönblå parktorg som välkomnande entréplatser. De utgör det första mötet och första intrycket av Eslöv för resande med kollektivtrafik.

Var: Parktorgs-entréer utvecklas på Stinstorget, ytan utanför ICA i Järnvägsstaden. Det finns även fina möjligheter att utveckla parktorgs-entréer utanför järnvägsstationen och vid andra viktiga knutpunkter för kollektivtrafik i Eslöv.

Varför: Fokus på reglerande och kulturella EST. Torgens tydliga grönblå strukturer bidrar med ekosystemtjänster som främjar vistelse med upplevelser, sinnlighet och årstidsvariationer. Parktorgs-entréerna utgör även viktiga orienteringspunkter som synliggör knutpunkter för kollektivtrafik.

Hur: Parktorgs-entréer gestaltas som välkomnande och sinnliga torg med hög kvalitet för ett gott första intryck av Eslöv. Rikligt med planteringsytor och regnbäddar skapar rumsligheter för att pausa, vänta eller springa av sig. En plats man gärna stannar på en stund för att invänta ankommande eller avgående kollektivtrafik.

Urbio

31. Gårdar i gata

Vad: Gårdar i gata innebär att kvartersstrukturer planeras så att grönbå gårdsmiljöer kommer i kontakt med gatumiljön genom öppningar i byggnadsstrukturen.

Var: Gårdar i gata utvecklas i nya kvartersstrukturer i Järnvägsstaden.

Varför: Fokus på reglerande och kulturella EST. Genom Gårdar i gata kopplas grönbå gårdsmiljöer ihop med grönbå gatu-stråk till en sammanhängande grönbå struktur. På detta sätt främjas ekosystemtjänster både på gårdar och gator.

Hur: Gårdar i gata gestaltas som grönbå gårdsmiljöer med öppen dagvattenhantering och flerskiktad vegetation som spiller ut i gatumiljön med lummig grönska. En grönbå gårdsmiljö som tydlig upplevs från gatan och bidrar med ekosystemtjänster på allmän plats. Ett sätt att säkerställa grönbå gårdar på kvartersmark är att ställa krav på grönytefaktor, GYF, i samband med markanvisningar.

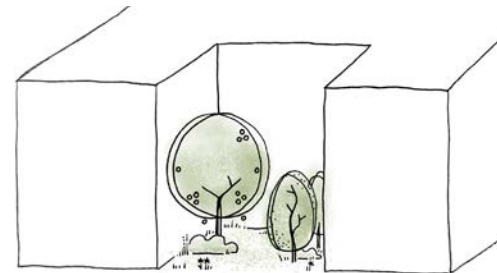
32. Ett fruktträd per hus

Vad: Ett fruktträd per hus innebär att gårdsmiljöer rymmer minst ett fruktträd per hus eller kvarter, gärna placerade i entrésituationer likt områdets historiska trädgårdar.

Var: Befintliga och nya bostadskvarter i Järnvägsstaden. Mellan vattentornet och gathusen finns en gammal tomt med två uppvuxna fruktträd som flankerar ingången till tomten.

Varför: Fokus på försörjande och kulturella EST. Fruktträd belyser områdets karaktär i ett tidigt skede av samhällets framväxt. Ytterst lite av dessa gröna inslag finns kvar idag, men en ny generation av fruktträd bevarar och utvecklar områdets kulturhistoriska identitet.

Hur: Fruktträd anpassade för respektive gårdsmiljö placeras i siktlinjer från gatan och entrésituationer. Trädarter som har kulturhistorisk anknytning till området och som bidrar med vackra årstidsvariationer i form av knoppning, blom, frukt, höstfärger och vinterhabitus ger extra värden till gestaltning och ekosystemtjänster.

Ulf Axelsson

DELOMRÅDE BRUKSSTADEN

En befintlig äppellund finns området Bruksstaden. Denna lund blir en del i framtida utvecklingsplaner, vilka syftar till att integrera gröna ytor och hållbar dagvattenhantering, som bidrar till förbättrade miljö- och livskvaliteter. Planerna för Bruksstaden betonar vikten av att bevara och värdera dessa gröna strukturer för att skapa en attraktiv och hållbar bostadsmiljö som förenar områdets industriella förflutna med en grönare framtid.

Delområde Bruksstaden:

- 33. Dagvatten-/ Trollslände-parken
- 34. Bruks-parken
- 35. Dagvatten-gatan
- * 36. Levande Fasader

Generella gestaltningsprinciper som berör Bruksstaden:

- 1. Robusta Ryggraden
- 4. Järnvägs-stråket
- 5. Trädgårds-stråket
- 7. Odlingstråket
- 8. Träd-gatan
- 9. Gröna, gena, granna GC-vägar
- 10. Sinnliga smitvägar
- 13. Dunga på stråk
- 17. Meandrande dagvattenstråk
- 18. Buffrande översvämningsytor
- 20. Lekfulla lekotoper
- 22. Gröna landmärken och siktlinjer
- 23. Snack-park
- 25. Träd-korsningar
- 26. Bär-rondeller
- 27. Planterade parkeringar
- 28. P parkhus

*Redovisas inte i GIS

33. Dagvatten-/ Trollsländeparken

Vad: Dagvatten-/ Trollsländeparken innebär en lågpunkt i östra Eslöv som ska kunna omhänderta stora mängder dagvatten och skyfall i form av en översvämningsbar, naturbaserad park där vattenflöden samlas upp, fördröjs, infiltreras, renas och avdunstar.

Var: Park i Bruksstaden. Dagvatten-/ Trollsländeparken utvecklas vid den befintliga, triangulära grönytan mellan Kvarngatan och äppellunden, den så kallade "Tvättbjörnen" (tvättedd fram till 1950-talet som aldrig varit bebyggd).

Varför: Fokus på reglerande EST. Dagvatten-/ Trollsländeparken avlastar ledningssystemen och minskar risken för översvämningar samtidigt som flera ekosystemtjänster genereras, till exempel livsmiljöer, upplevelser, lek och naturpedagogik där vattnets plats och funktion i den byggda miljön kan förmedlas. Även stor betydelse för vattenlevande organismer som t ex trollsländor.

Hur: Parken utformas med stort fokus på öppna, långsiktigt hållbara och väl gestaltade dagvatten- och skyfallslösningar som effektivt omhändertar dagvatten och bidrar till parkens identitet, kvalitet och attraktivitet. Olika typer av översvämningsbara ytor och flerskiktad vegetation utformas med olika storlek, djup, fuktzoner och vegetationsskikt beroende på funktion, kapacitet och drift.

C/O City WSP

34. Bruks-parken

Vad: Bruks-parken innebär ett välkommet andningshål och sinnlig oas i den byggda miljön. En naturbaserad kvarterspark med ytor för korta promenader, vila, aktivitet och lek.

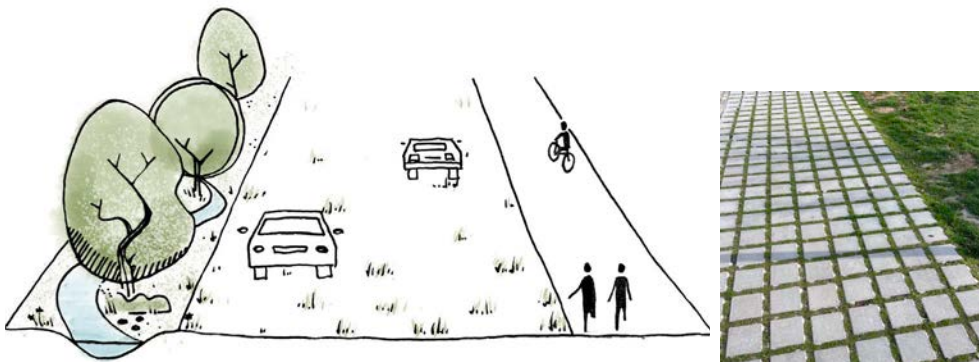
Var: Park i delområdet Bruksstaden som utgörs av tidigare industri-och verksamheter. Den framtida kvartersstrukturen är förhållandevis hög och tät med bebyggelse upp till fem våningar.

Varför: Fokus på reglerande och kulturella EST, till exempel bullerreducering, luftrening, mänsklig skala och sinnlighet i den byggda miljön. Parken binds ihop med tre andra parker i öst-västlig riktning via Trädgårds-stråket syftar till att avlasta Dagvatten-/ Trollsländeparken med dagvattenhantering.

Hur: Bruks-parken utformas med öppen dagvattenhantering och en flerskiktad, rumslig vegetation som skyddar parkmiljön från omgivande gator och bebyggelse. En lummig park tydligt inbäddad i grönska som erbjuder många skuggiga platser under varma somrardagar.

35. Dagvatten gatan

- Vad:** Dagvatten gatan innebär ett stråk med vild karaktär som utgör en tydlig övergång mellan befintliga verksamheter i norr och ny bebyggelse i söder.
- Var:** Pärlgatan & Åkermans väg. När delområdena Bruksstaden och Berga genom grönblå koppling mellan "Dagvatten-/ Trollsländeparken" och "Levande skyddsvallar". Korsar befintliga järnvägsspår.
- Varför:** Fokus på reglerande EST. Reglerar och avlastar flöden till Dagvatten-/ Trollsländeparken vid regn och skyfall genom dike med vegetation och genomsläpplig markbeläggning.
- Hur:** Gatan utformas som en dubbelriktad gata för motortrafik, cyklister och gående. Markbeläggningen kan med fördel utformas som genomsläpplig på både körytor och angränsande parkeringsplatser. Ett bevuxet dagvattendike med vild karaktär utgör grön vägg mot verksamheter. Ett hårdgjort gångstråk kompletterar med tillgänglighet för gående längs gatan.

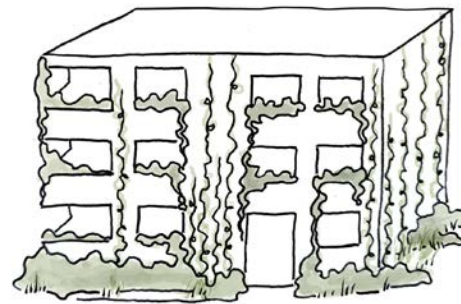

H. Ahlström Isacson

36. Levande fasader

- Vad:** Levande fasader innebär fasader som gestaltas med inslag av vegetation för en vertikal grönstruktur som kräver liten markyta i den mer tätbebyggda Bruksstaden.
- Var:** Befintliga och nya kvarter i Bruksstaden.
- Varför:** Fokus på stödjande, reglerande och kulturella EST, där både ekologiska och estetiska värden främjas. Till exempel biologisk mångfald, lokalklimat och identitet.
- Hur:** Olika typer av vegetationssystem på fasad – klätterväxter från mark via spaljeer och vajrar, växtvägg med pluggplantor eller växtbäddar i fasad med olika växtarter. Inslag av fågelholkar, fladdermusholkar, insektshotell etc. i lämpliga väderstreck anpassat för befintliga arter i närområdet.

Redovisas inte i GIS

H. Ahlström Isacson

DELOMRÅDE BERGA

I planerna för Berga ingår att stärka och utveckla det centrala grönområdet till en del av ett grönt och rekreativt parkstråk som förbinder Berga med den närliggande Idrottsparken. På de hårdgjorda parkeringsytorna finns planer på att utveckla ytor för dagvattenhantering. När Berga förtäts ökar behovet av att stärka och skydda kvalitativa grönblå strukturer.

Generella gestaltungsprinciper som berör Berga:

- 1. Robusta Ryggraden
- 5. Trädgårds-stråket
- 6. Natur-stråket
- 9. Gröna, gena, granna GC-vägar
- * 10. Sinnliga smitvägar
- 11. Mötes-parken
- 12. Sköna öar
- 13. Dungar på stråk
- 14. Bevara zoner
- 15. Levande skyddsvallar
- 17. Meandrande dagvattenstråk
- 18. Buffrande översvåmningsytor
- 19. Doft-bryn
- 20. Lekfulla lekotoper
- 21. Art-habitat
- 23. Snack-park
- 25. Träd-korsningar
- 27. Planterade parkeringar
- 28. P parkhus

*Redovisas inte i GIS

DELOMRÅDE BERGA TRÄDGÅRDSSTAD

Framtidsvisionen för Berga trädgårdsstad innebär en integrering av den rika, befintliga grönskan i en plan för en tätare, men ändå ekologiskt hållbar stadsdel. Planerade bostäder, ca 250 stycken, varierar i form från villor till flerfamiljshus, sammanflätade med bygator och torg som naturliga samlingspunkter, vilket främjar gemenskap och social interaktion. Det större skogsområdet, avgörande för både rekreation och biodiversitet, förblir ett kärnelement i grönstrukturplaneringen, vilket säkerställer en balans mellan utveckling och naturbevarande.

Delområde Berga Trädgårdsstad:

- 37. Natur-parken
- * 38. Levande tak
- * 39. Odlings-gårdar

Generella gestaltungsprinciper som berör Berga Trädgårdsstad:

- 1. Robusta Ryggraden
- 5. Trädgårds-stråket
- 6. Natur-stråket
- 9. Gröna, gena, granna GC-vägar
- * 10. Sinnliga smitvägar
- 12. Sköna öar
- 13. Dungar på stråk
- 14. Bevara zoner
- 15. Levande skyddsvallar
- 16. Glada ängar
- 17. Meandrande dagvattenstråk
- 18. Buffrande översvämningsytor
- 20. Lekfulla lekotoper
- 21. Art-habitat
- 23. Snack-park
- 25. Träd-korsningar
- 28. P parkhus

*Redovisas inte i GIS

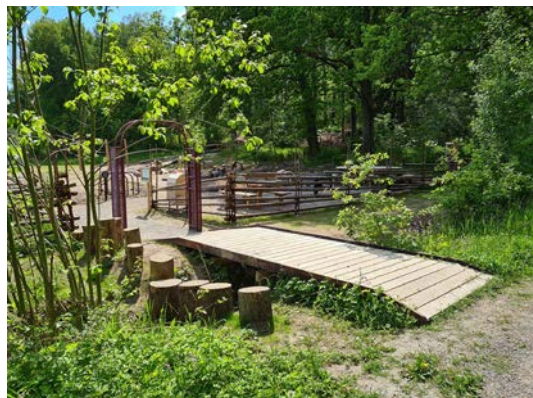
37. Natur-parken

Vad: Natur-parken innebär en park vars utformning utgår från, bevarar och vidareutvecklar den naturmiljö som finns i Berga trädgårdsstad.

Var: Park i och kring Berga trädgårdsstad.

Varför: Fokus på stödjande och reglerande EST. Natur-parken utvecklas för att omfamna Berga trädgårdsstad till en skyddad oas i det öppna jordbrukslandskapet. En rik bas av olika livsmiljöer, äldre vegetation och död ved skapar fina förutsättningar för bl.a. ett gott lokalklimat, lek och naturpedagogik. Genom sin storlek och variation blir den en hot-spot för biologisk mångfald.

Hur: Natur-parkens gestaltning tar tillvara, bygger vidare på det lokala ekosystemet och vidareutvecklar med varsam hand befintliga grönbå strukturer med öppna dagvattenstråk och ytor, flerskiktad vegetation och stora träd. Tillägg av stråk och platsbildningar tillgängliggör naturmiljön för olika aktiviteter och målgrupper samt gör den till en unik destination för hela Eslöv.

Urbio

38. Levande tak

Vad: Levande tak innebär olika typer av vegetationstak på byggnader och komplementbyggnader.

Var: Taklandskap på bostadshus, väderskydd, cykelhus etc. i Berga trädgårdsstad.

Varför: Fokus på stödjande, reglerande och kulturella EST, till exempel biologisk mångfald och livsmiljöer, temperaturreglering, dagvattenhantering och en tydlig grön identitet. Levande tak bidrar till ekosystemtjänster på bebyggd mark.

Hur: Olika typer av biotop- och vegetationstak. Till exempel "bruna tak" med återanvänt substrat från området, lösa material och spontan vegetation. "Gröna tak" med en variation från tunna sedumtak till ångar, frodiga bjällklagsgårdar -och parker. "Biotoptak" med död ved, stenrösen och andra livsmiljöer för olika arter.

Urbio

39. Odlings-gårdar

Vad: Odlings-gårdar innebär olika typer av gårdsmiljöer med tydligt odlings-tema där ätbara växtarter och naturliga kretslopp är i fokus.

Var: Olika typer av gårdsmiljöer, trädgårdsmiljöer och allmänna platser i Berga Trädgårdsstad.

Varför: Fokus på försörjande och kulturella EST, till exempel mat, naturpedagogik och välbefinnande. Ersätter delvis jordbruksmark med klass 6-8, dvs högt klassad åkermark utifrån ett produktionsperspektiv. Odlings-gårdar stärker delområdet identitet som en prunkande och produktiv oas för hela Eslöv med stadsodling för alla.

Hur: Odlings-gårdar gestaltas som gårdsmiljöer för olika typer av bostäder med tydliga inslag av ätbara växtarter, till exempel träd och buskar med frukt, bär och nötter, perenna grönsaker och örter. Här finns en mix av privata trädgårdar och uteplatser, gemensamma gårdsmiljöer med koloniträdgårdar, trädgårdslotter och pallkragar samt parkmark som erbjuder självplock.

H. Ahlström Isacson

DELOMRÅDE IDROTTSPARKEN

Den norra stadsdelsparken i Idrottsområdet planeras utvecklas till en integrerad del av det lokala ekosystemet, med funktioner som understöder både rekreation och ekologi. Parken är en del av det stråk som korsar Ringsjövägen och fortsätter in i bostadsområdet på Berga. Dessutom spelar parken en roll i hanteringen av vattenöverskott under skyfall, vilket gör den till en viktig komponent i områdets hållbarhetsstrategi.

Delområde Berga Idrottsparken:

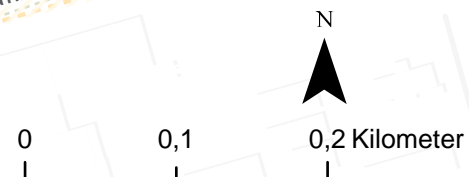
- 40. Vilda Parken
- 41. Skol-stråket
- 42. Industri-parken

Generella gestaltungsprinciper som berör Idrottsparken:

- 1. Robusta Ryggraden
- 2. Sköna GC-stråket
- 9. Gröna, gena, granna GC-vägar
- * 10. Sinnliga smitvägar
- 11. Mötes-parken
- 13. Dungar på stråk
- 14. Bevara zoner
- 17. Meandrande dagvattenstråk
- 18. Buffrande översvämningsytor
- 19. Doft-bryn
- 20. Lekfulla lekotoper
- 21. Art-habitat
- * 22. Gröna landmärken och siktlinjer
- 23. Snack-park
- * 24. Fyto-ytor
- 25. Träd-korsningar
- 27. Planterade parkeringar

 Område med lägre prioritet.

*Redovisas inte i GIS

40. Vilda parken

Vad: Vilda parken innebär en ny park i befintligt, uppvuxet grönområde med järnvägsspår. Parkens vilda och friväxande karaktär bevaras och utvecklas till en naturlig oas för både människor och andra arter.

Var: Park i delområdet Idrottsparken. Befintligt järnvägsspår och intilliggande industritomter mellan Östergatan och Verkstadsvägen.

Varför: Fokus på stödjande och kulturella EST med höga ekologiska värden. Bildar en grön tunnel mot Vasavångsskolan.

Hur: Vilda parken utgörs troligen av gammal ruderatmark som utvecklas i olika successionsstadier från annueller, bienner och gräsarter till perenner, buskar och sly för att med tiden övergå till ungskog med olika träddarter. Järnvägsspåret utgör stommen att bygga grönområde kring, där parkens vilda och otuktade karaktär bevaras och utvecklas med kompletterande vegetation, stråk och platsbildningar.

H. Ahlström Isacson

41. Skol-stråket

Vad: Skol-stråket är ett lekfullt och robust parkstråk för gående och cyklister som slingrar sig fram med en lekfull och inbjudande parkkaraktär genom skolområdet.

Var: Inom delområdet Idrottsparken. Löper i nord-sydlig riktning genom skolområdet. Inkluderar kulle och öppet dagvattendike i söder.

Varför: Fokus på stödjande och kulturella EST. En grön länk skyddad från motortrafik för främst barn och unga som rör sig i skol- och idrottsmiljön. Binder samman idrottsparken i norr med bäcken vid Per Håkanssons väg.

Hur: Skol-stråket gestaltas som ett lekfullt gång- och cykelstråk som slingrar sig fram med olika material längs vägen och en flerskiktad vegetation med träd, buskar och örter. Längs stråket utvecklas små gröna platsbildningar, se "Dungar på stråk" med plats för vila, lek eller aktivitet. Även lekotoper angränsar med fördel till Skol-stråket.

Urbio

42. Industri-parken

Vad: Park i befintligt industri- och verksamhetsområde med tydlig industriell karaktär.

Var: "Industri-parken" utgörs av befintlig gräsmatta mellan Sköna GC-stråket och Välkomnande Allén.

Varför: Fokus på kulturella EST. En viktig grönblå struktur i en mycket hårdgjord stadsdel och en viktig pusselbit om hela östra Eslövs kvartersstrukturer ska nå 300 meters gränsen till parkmark. Industriparken binds ihop med tre andra parker i syd-nordlig riktning via Natur-stråket och Skol-stråket.

Hur: Industri-parken kan utformas med inspiration från omgivande industri- och verksamhetsområden med stor skala och öppna ytor för att stärka Östra Eslövs identitet som järnvägs- och industristad. En byggd grundstruktur kan främja ett parkrum i rummet - väl skyddat från omgivande industriverksamhets buller och störningar.

H. Ahlström Isacson

Urbio

REFERENSER

Artdatabanken. 2024. Nyckelarter i Östra Eslöv. Artdatabanken.

Amini Parsa, V. m.fl. (2019). Analyzing Temporal Changes in Urban Forest Structure and the Effect on Air Quality Improvement. Sustainable cities and society 48.

Beumer, C & Martens, P. (2015). Biodiversity in My (back)yard: Towards a Framework for Citizen Engagement in Exploring Biodiversity and Ecosystem Services in Residential Gardens. Sustainability science 10.1: 87-100.

Boverket. 2023. Andel trädäckning per stadsdel. <https://gis2.boverket.se/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=a31cd6e05e8d4f2b8083fbb1004cdbc> [2024-05-05].

Chen, K., Zhang, T., Liu, F., Zhang, Y & Song, Y. 2021. How Does Urban Green Space Impact Residents' Mental Health: A Literature Review of Mediators. International Journal of Environmental Research and Public Health.

Daily, G.C., (ed). 1997. Nature's Services: Societal Dependence on Natural Ecosystems. Island Press, Washington DC.

Ek, S.B. 1978. Stadens födelse. Eslövs museums skriftserie 3,

Eslövs kommun. 2022. Fördjupad översiktsplan östra Eslöv. Eslövs kommun.

Eslövs kommun. 2018. Översiktsplan Eslöv 2035. Eslövs kommun.

Eslövs kommun. U.å. Eslövs kommuns kulturmiljökarta. https://kartportal.eslov.se/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=10b980b0a1464b869a133fe3ff41be14&page=page_28. [2024-05-05].

Esquivel, J m.fl. (2020). High Functional Diversity of Forest Ecosystems Is Linked to High Provision of Water Flow Regulation Ecosystem Service. Ecological indicators 115.

Grant, G. (2012). Ecosystem Services Come to Town Greening Cities by Working with Nature. Hoboken: Wiley-Blackwell.

Haase D m.fl.. 2014. A Quantitative review of urban ecosystem service assessments: Concepts, models, and implementation. Ambio 43: 413-433.

Haase, D. 2017. Foreword 1. Sida xii i Kabisch N, Korn H, Stadler J, Bonn A, eds. Nature-Based Solutions to Climate Change Adaptation in Urban Areas. Springer.

Kahrić, A., Kulijer D., Dedić, N & Šnjegota, D. 2022. Chapter 9 - Degradation of ecosystems and loss of ecosystem services, Editor(s): Joana C. Prata, Ana Isabel Ribeiro, Teresa Rocha-Santos, One Health, Academic Press, s. 281-327.

Kato, S & Hiyama, K. (2012). Ventilating Cities Air-Flow Criteria for Healthy and Comfortable Urban Living. 1st ed. 2012. Dordrecht: Springer Netherlands.

Keane, Å., Stenkula, U., Wijkmark, J., Johansson, E., Philipson, K & Hård af Segerstad, L. 2014. Ekosystemtjänster i stadsplanering - En vägledning. C/O city.

Länsstyrelsen Skåne. 2017. Bevarandeplan för Natura 2000-området Abdullahagen, SE0430119. Länsstyrelsen Skåne.

McPhearson, T., Kabisch, N & Frantzeskaki, N. 2017. Nature-based solutions for sustainable, resilient, and equitable cities. Sidorna 1-11 i Kabisch N, Korn H, Stadler J, Bonn A, eds. Nature-Based Solutions to Climate Change Adaptation in Urban Areas. Springer.

Naturvårdsverket. u.å.. Ekosystemtjänster. <https://www.naturvardsverket.se/ekosystemtjanster> [2024-05-05].

Niemelä, J. m.fl. (2010). Using the Ecosystem Services Approach for Better Planning and Conservation of Urban Green Spaces: a Finland Case Study." *Biodiversity and conservation* 19.11: 3225-3243.

OECD. (2019). Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action, report prepared for the G7 Environment Ministers' Meeting, 5-6 May 2019.

Stenkula, U., Keane, Å & Ahlström Isacson, H. 2022. Ekosystemtjänster i stadsplanering - En vägledning 2.0. C/O City.

Strife, S & Downey, L. 2009. Childhood Development and Access to Nature: A New Direction for Environmental Inequality Research. *Organization & Environment*, 22(1), 99-122.

Tzoulas, K., Korpela, K., Venn, S., Yli-Pelkonen, V., Kazmierczak, A., Niemelä, J & James, P. 2007. Promoting ecosystem and human health in urban areas using green infrastructure: A literature review. *Landscape and Urban Planning* 8: 167-178.

Van Hedger, S.C., Nusbaum, H.C., Clohisy, L., Jaeggi, S.M., Buschkuehl, M & Berman, M.G. 2019. Of cricket chirps and car horns: The effect of nature sounds on cognitive performance. *Psychonomic Bulletin & Review*.

White Arkitekter. 2019. WEST. White Arkitekter.

Woodward, G & Bohan, D.A. 2015. Ecosystem Services : from Biodiversity to Society. Part 1. Ed. Guy Woodward and David A. Bohan. First edition. Amsterdam: Elsevier.

Wratten, S. D. 2013. Ecosystem Services in Agricultural and Urban Landscapes. Chichester, West Sussex, U.K.;; John Wiley & Sons, Inc.

Åsegård, E. 2023. Naturvärdesinventering Östra Eslöv. Ekologigruppen AB.

Låt naturen göra jobbet!

C/O City

KONTAKT:

Ulrika Stenkula, Gaia arkitektur, ulrika@gaiaark.se

Hanna Ahlström Isacson, Urbio, hanna.a.isacson@urbio.se

GAIAARK Urbio